

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

PĀRSKATS PAR PATĒRĒTĀJU (NEBANKU) KREDITĒŠANAS TIRGUS DARBĪBU 2022.GADA I.PUSGADĀ

Rīga 2022

Saturs

1. Vispārēja informācija	2
Licencētie patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzēji dalījumā pēc piedāvātā kreditēšanas veida 2022.gada 1.pusgadā.....	3
2. Patērētājiem no jauna izsniegto kredītu apjoms	5
3. Kredītportfelis	10
4. Kredītu kvalitāte	12
5. Procentu likmes	15
6. Distances kredītu pagarināšana	19
7. Nozares attīstības galvenās tendences 2022.gada 1.pusgadā.....	21

1. Vispārēja informācija

Licencēto patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzēju statistika

1.1. tabula

	2021. gada 31.dec.	2022.gada 30.jūn.	Tirgus dalībnieku izmaiņas
Kapitālsabiedrības ar spēkā esošu licenci	43	42	- 2,33%
Kapitālsabiedrības ar spēkā esošu licenci, kuras izsniedz jaunus aizdevumus patērētājiem	41	37	- 9,76%
¹ Distances kredītu sniedzēji	17	16	- 5,88%
¹ Patēriņa kredītu sniedzēji	11	12	+ 9,09%
¹ Kredītu pret kustamas lietas ķīlu sniedzēji	7	4	- 42,88%
¹ Hipotekāro kredītu sniedzēji	8	8	+/- 0,00%
¹ Līzīga un citu ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošināto kredītu sniedzēji	13	12	- 7,69%

¹ Sabiedrību skaits, kas 2021.gada 2.pusgadā un 2022.gada 1.pusgadā konkrētajā kredīta veidā izsniegušas jaunus aizdevumus

2022.gada 1.janvārī pēc paša iniciatīvas patērētāju kreditēšanas tirgu pameta viens komersants, līdz ar to 2022.gada 1.pusgadā Latvijā spēkā bija 42 speciālās atļaujas (licencēm) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai, no kurām 3 speciālas atļaujas (licences) bija apturētas sākot no 2022.gada 1.janvāra uz laiku līdz 6 mēnešiem. Jaunus aizdevumus patērētājiem 2022.gada 1.pusgadā izsniedza 37 patērētāju (nebanku) kreditēšanas pakalpojumu sniedzēji, Viena sabiedrība ar spēkā esošu licenci 2022.gada 1. pusgadā neizsniedza nevienu jaunu aizdevumu patērētājiem, bet administrēja patērētājiem iepriekš izsniegtos aizdevumus un kredītēja juridiskās personas, viena sabiedrība ar spēkā esošu licenci par 2022.gada 1.pusgadu iesniegusi nulles atskaiti. Savukārt tām trim sabiedrībām, kurām speciālā atļauja (licence) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai bija apturēta no 2022.gada 1.janvāri uz laiku līdz 6 mēnešiem, komersantiem nespējot izpildīt normatīvajos aktos noteiktās prasības, licences anulētas 2022.gada 1.jūlijā (skatīt 1.2. tabulu). 2022.gada 1.pusgadā nav neviena jaunpienācēja patērētāju kreditēšanas tirgū, līdz ar to sākot ar 2022.gada 1.jūliju Latvijā spēkā ir vien 39 speciālās atļaujas (licences) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai.

Tāpat kā iepriekšējos pārskata periodos neviena no sabiedrībām jauno kredītu izsniegšanas jomā patērētājiem 2022.gada 1.pusgadā nebija pārstāvēta piecos kredīta veidos, savukārt četrus kredīta veidus patērētājiem piedāvāja tikai viena sabiedrība. No piecām 2021.gada 1.pusgadā līdz trim š.g. 1.pusgadā samazinājies to sabiedrību skaits, kas patērētājiem izsniedza jaunus aizdevumus 3 kredīta veidos. Tas norāda uz apstākli, ka licencētie patērētāju (nebanku) kredīta devēji izvēlējušies specializēties konkrētos kredīta veidos.

Licencētie patērētāju kredītēšanas pakalpojumu sniedzēji dalījumā pēc piedāvātā kredītēšanas veida 2022.gada 1.pusgadā.

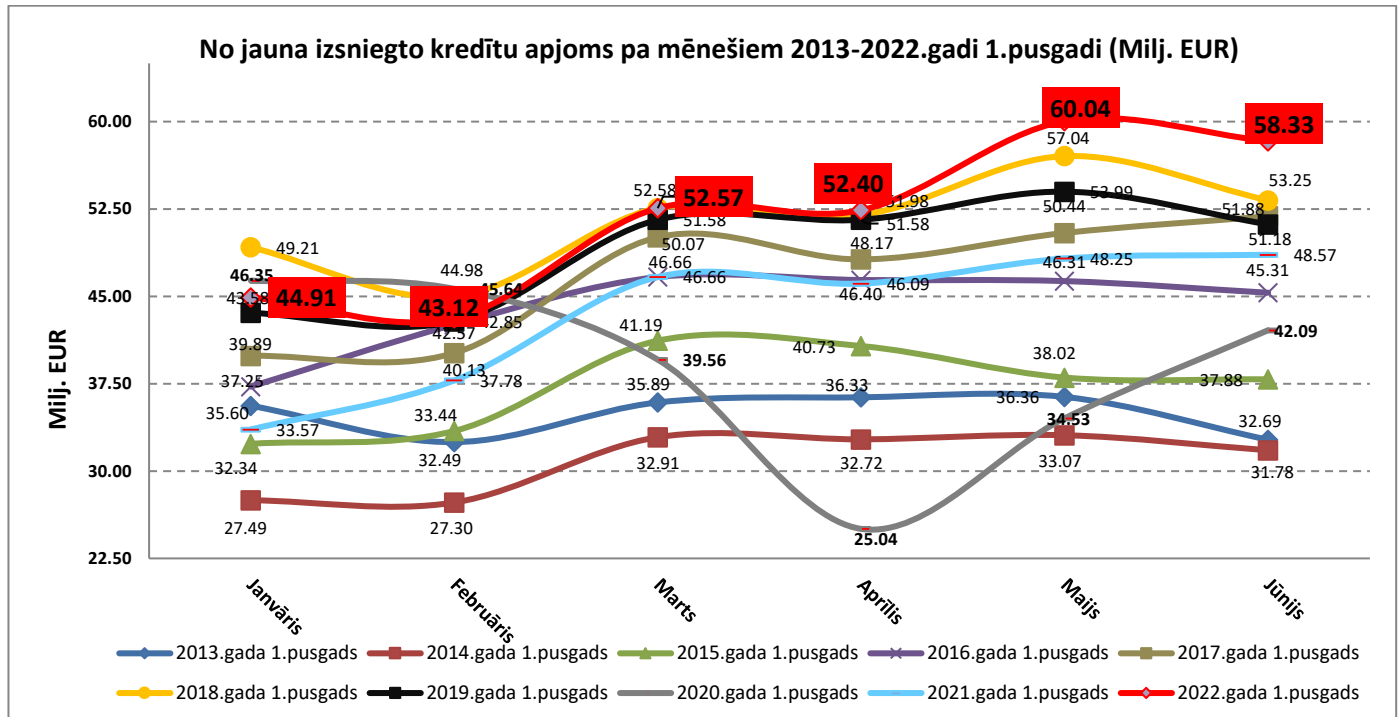
1.2. tabula

Apzīmējumi	LM			Kredīti pret kustamas lietas ķīlu					
	LZ			Līzings u.c. ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošināto kredīti					
	HK			Hipotekārie kredīti					
	DK			Distances kredīti					
	PK			Patēriņa kredīti					
	BK			Biznesa kredīti privātpersonām un/vai juridiskajām personām					
	X			izsniegti jauni aizdevumi konkrētā kredīta veidā					
	A			tikai administrēti aizdevumi konkrētā kredīta veidā					
	PD			pieteikta darbība konkrētā kredīta veidā					
	JPI (LEI)			Juridiskās personas identifikators					
Specializācija kredītēšanas veidos									
Nr.	Sabiedrības nosaukums (iepriekšējais nosaukums)	Reģ.Nr.UR	JPI (LEI)	LM	LZ	HK	DK	PK	BK
1	4finance AS	40003991692	213800YCHHN4TW6P4B93				X		
2	Aizdevums.lv SIA	40003468776	5493000IUTDT1Q98JU77					X	X
3	Blender Lithuania UAB	304230261						X	
4	Citadele Leasing SIA (UniCredit Leasing SIA)	40003423085			X	A		A	X
5	Creamfinance SIA (MD Investīcijas SIA)	40103283854	259400CD5US033NJXF47				X		
6	DelfinGroup AS (DelfinGroup SIA, ExpressCredit SIA)	40103252854	2138002PKHUJIMVMYB13	X	A	A	X	X	
7	E Lats SIA	40003482835	9845006D89060B3L1198	X	X		X	X	
8	Extra Credit SIA	40103548796					X		
9	ESTO LV AS (Margerds AS)	40103050993					X		
10	Finance 360 SIA (Finansu Grupa Latvijas Lombardi SIA)	40103444030		X		X			X
11	Finto Capital SIA	40203030616			X				
12	Fresh Finance AS (Motoro Līzings AS)	40103912862			A		A	X	A
13	FZ Capital SIA	40003726262				X			X
14	Finanza SIA	40103413280						X	X
15	GRAND CREDIT SIA	50003952521	254900G15YF9QDBVVO59			X			X
16	Hedge Capital Company SIA	40103968692	254900PW4SLEE3575O60				X		
17	Hipocredit AS (Mintos AS)	40103793931				X			X

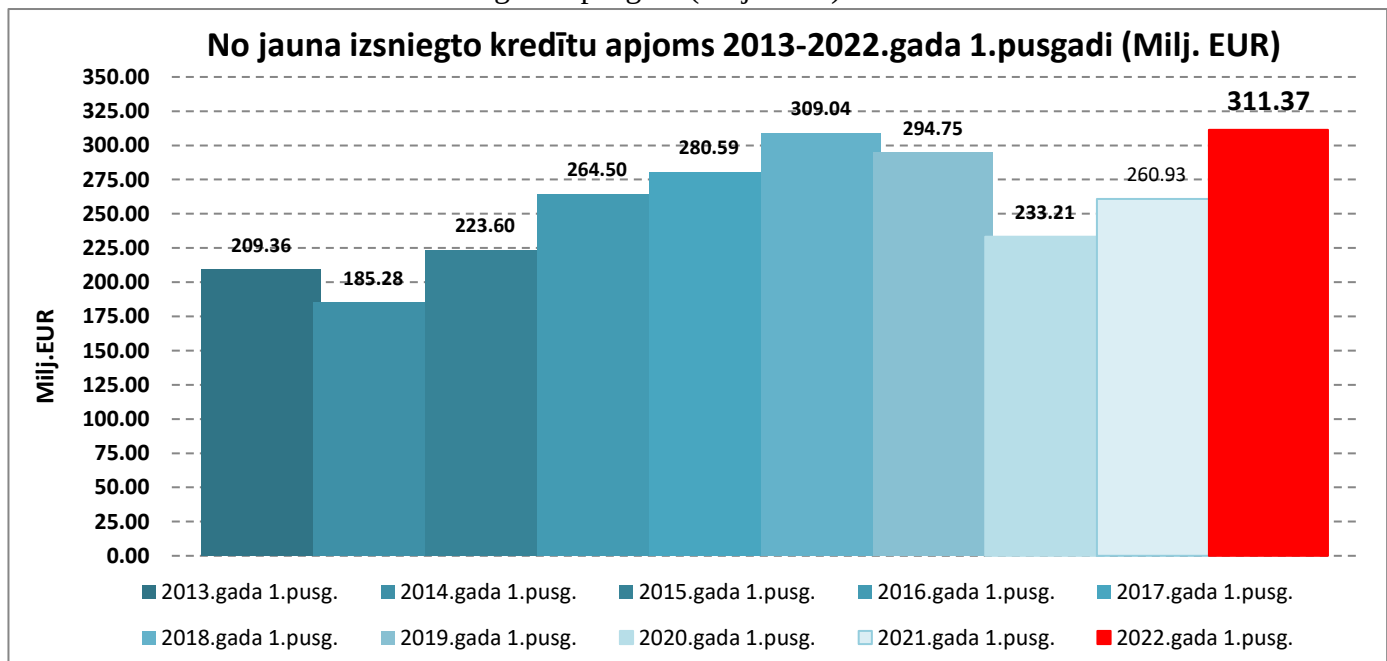
18	Holm Bank Latvia SIA (BEST LĪZINGS SIA)	54103053771					X	X	X
19	Inbank Latvia SIA (Inbank Līzings SIA, Cofi līzings SIA)	40103821436			X			X	
20	InCREDIT GROUP SIA	40103307404			X		X	X	X
21	IPF Digital Latvia SIA (MCB Finance Latvia SIA)	50003913651					X		
22	Lateko Līzings SIA	40003366651				X	X	X	X
23	LATVIJAS HIPOTĒKA SIA	40103162565				X			
24	Luminor Līzings SIA (Nordea Finance Latvia SIA)	40003348054			X				X
25	MC Finance AS (Money Express Credit AS, Money Express Credit SIA)	40103326532			X	X			X
26	MiniCredit AS (MiniCredit SIA)	40103260762					X		
27	Mogo AS	50103541751	254900G15YF9QDBVVO59		X		A		
28	Nordic Finance SIA	40003773271					A	X	
29	Nord Līzings AS (NORD Līzings SIA)	40103472462			X				X
30	OC Finance SIA	40103203191	984500D39D51506V3C91				X		X
31	Primero Finance AS (Loango AS)	40203148375			X		X	X	X
32	SEB Līzings SIA	50003334041			X				X
33	Swedbank Līzings SIA	40003240524			X				X
34	VIA SMS SIA	40103259867					X		
35	VITA CREDIT SIA	40103463544		X	A	A		A	X
36	ViziaFinance SIA (Money Metro SIA, Banknote SIA, Rīgas pilsētas lombards SIA)	40003040217	64886P9CJ25Z5JSB4950				X	A	
37	West Kredit AS	40003270389	894500XOOHVW10WBCJ85			X			X
Pārskata periodā tikai administrējuši patērētājiem izsniegtos aizdevumus									
38	Citadele Factoring SIA (Citadele līzings un faktoring SIA)	50003760921			A				X
39	Sotero LV SIA (4auto Latvia, SIA)	41503080070		Kapitālsabiedrība iesniegusi nulles atskaiti					
Kopā dalījumā pa kredīta veidiem		X		4	12	8	16	12	20
		A		0	4	3	3	3	1
		PD		0	0	0	0	0	0
Patērētāju kredītēšanas pakalpojumu sniedzēju saraksts, kuriem 2022.gada 2.pusgadā licence atsaukta									
1	Moda Kapitāls AS	40003345861	4851000005KJBMF7KD02	atsaukta no 01.01.2022					
Patērētāju kredītēšanas pakalpojumu sniedzēju saraksts, kuriem licence atsaukta pēc 2022.gada 30.jūnija									
1	Ātrais Kredīts SIA	40103183139		apturēta no 01.01.2022 uz laiku līdz 6 mēnešiem, atsaukta no 01.07.2022					
2	FRESHCASH LATVIJA LTD SIA	40103415277		apturēta no 01.01.2022 uz laiku līdz 6 mēnešiem, atsaukta no 01.07.2022					
3	Direct Mortgage Capital AS	40103968207		apturēta no 01.01.2022 uz laiku līdz 6 mēnešiem, atsaukta no 01.07.2022					
2022.gada 1.jūlijā spēkā ir 39 speciālās atļaujas (licences) patērētāju kredītēšanas pakalpojumu sniegšanai									

2. Patērētājiem no jauna izsniegto kredītu apjoms

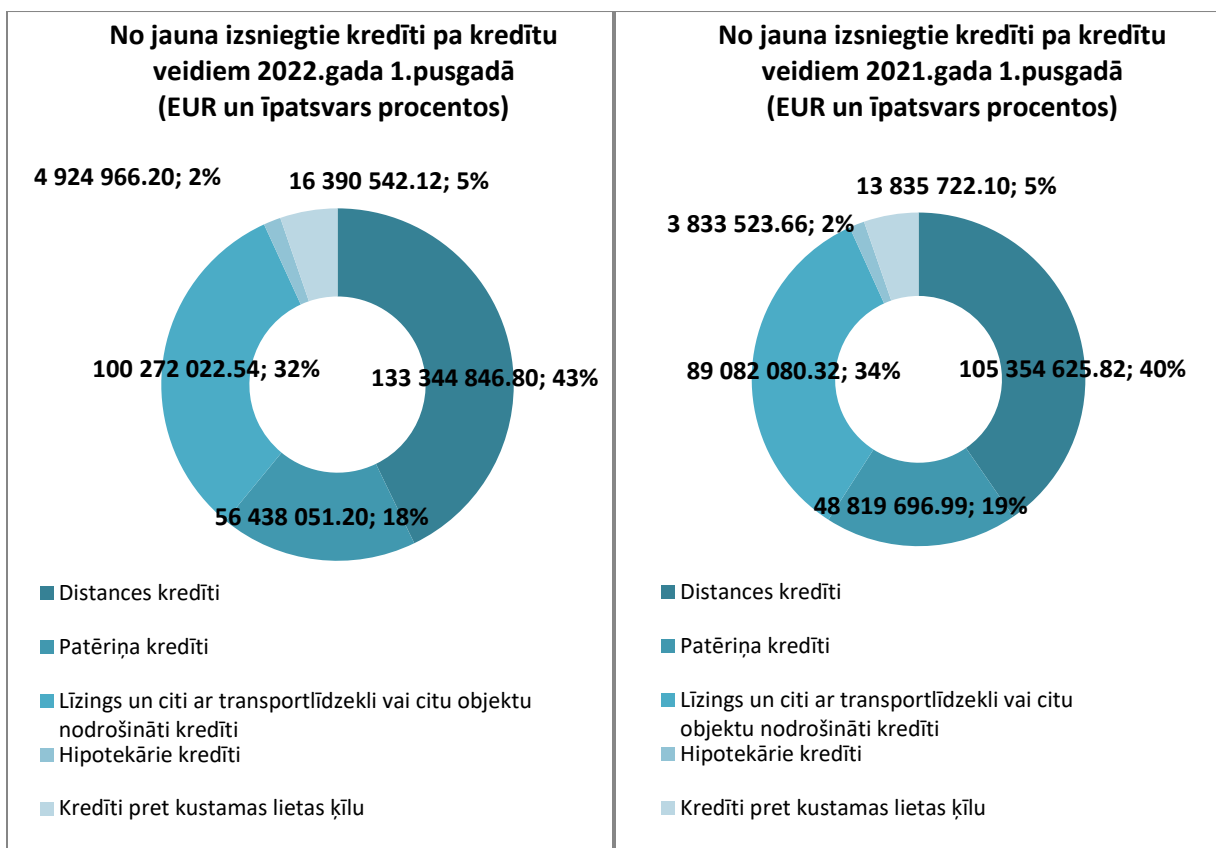
2.1.att. Patērētājiem no jauna izsniegto kredītu apjoms (milj.EUR) pa mēnešiem 2013. – 2022.g. I.pusgadi.

2.2.att. Patērētāju kreditēšanas nozarē patērētājiem no jauna izsniegto kredītu apjoms 2013. - 2022. gada I.pusgadi (milj.EUR).

Kopumā patērētāju (nebanku) sektora kreditēšanas pakalpojumu sniedzēji 2022.gada 1.pusgadā ar patērētājiem noslēdza 454,04 tūkst. jaunus darījumus, no jauna izsniedzot kredītus 311,37 milj. EUR apmērā, kas skaitā par 24,5 tūkst. darījumu jeb 5,69% un summā par 50,44 milj. EUR jeb 19,33% vairāk nekā 2021.gada 1.pusgadā.

2.3.att. No jauna izsniegto kredītu summas un procentuālais īpatsvars pa kredītu veidiem.

2.1. tabula

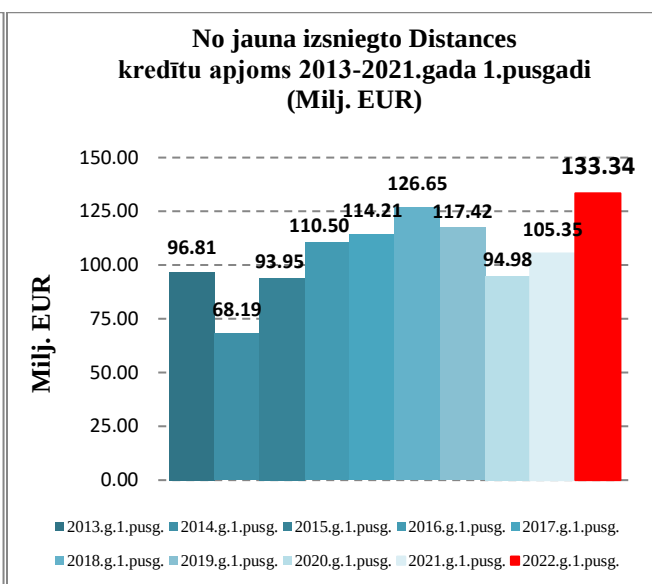
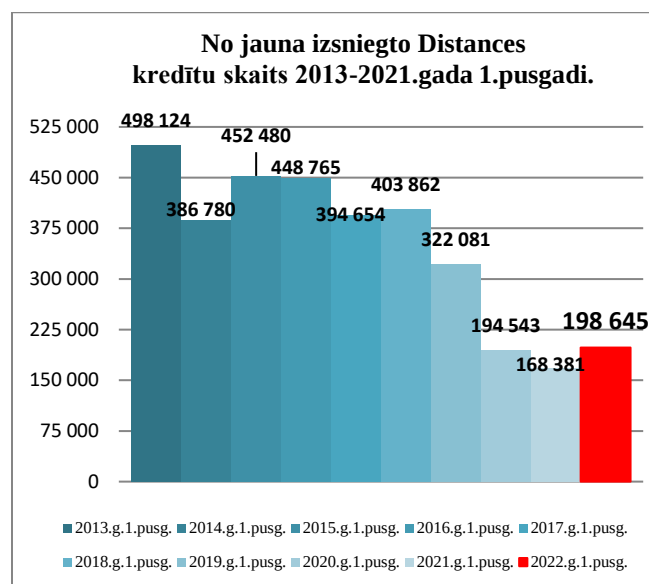
No jauna izsniegto aizdevumu skaita un apjoma izmaiņas 2020-2022.gadu 1.pusgadā

Kredīta veids	2020.gada 1.pusgads		2021.gada 1.pusgadā		2021.gada 1.pusgadā salīdzinājumā ar 2020.gada 1.pusgadu		2022.gada 1.pusgadā		2022.gada 1.pusgadā salīdzinājumā ar 2021.gada 1.pusgadu	
	summa, EUR	kredītu skaits	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	kredītu skaita izmaiņas %	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	kredītu skaita izmaiņas %
Distances kredīti	94 975 555	194 543	105 354 626	168 381	10.93%	-13.45%	133 344 847	198 645	26.57%	17.97%
Patēriņa kredīti	52 575 222	98 624	48 819 697	78 465	-7.14%	-20.44%	56 438 051	77 610	15.61%	-1.09%
Līzings, noma un citi ar TL nodrošināti kredīti	64 562 369	4 894	89 082 080	6 054	37.98%	23.70%	100 272 023	5 996	12.56%	-0.96%
Hipotekārie kredīti	3 510 350	264	3 833 524	264	9.21%	0.00%	4 924 966	296	28.47%	12.12%
Kredīti pret kustamas lietas ķīlu	17 590 050	231 217	13 835 722	176 408	-21.34%	-23.70%	16 390 542	171 489	18.47%	-2.79%
NEBANKU SEKTORS KOPĀ	233 213 546	529 542	260 925 649	429 572	11.88%	-18.88%	311 370 429	454 036	19.33%	5.69%

2.2. tabula

Vidējā viena no jauna izsniegtā aizdevuma summa 2020.-2022.gada 1.pusgadā

Kredīta veids	2020.gada 1.pusgads	2021.gada 1.pusgads	2021.gada 1.pusg. salīdzinājumā ar 2020.gada 1.pusg.	2022.gada 1.pusgads	2022.gada 1.pusg. salīdzinājumā ar 2020.gada 1.pusg.	2022.gada 1.pusg. salīdzinājumā ar 2021.gada 1.pusg.
	summa, EUR	summa, EUR	procentos	summa, EUR	procentos	procentos
Distances kredīti	488.20	625.69	28.16%	672.48	37.50%	7.28%
Patēriņa kredīti	533.09	622.18	16.71%	727.20	36.41%	16.88%
Līzings, noma un citi ar TL nodrošināti kredīti	13 192.15	14 714.58	11.54%	16 723.15	26.77%	13.65%
Hipotekārie kredīti	13 296.78	14 520.92	9.21%	16 638.40	25.13%	14.58%
Kredīti pret kustamas lietas ķīlu	76.08	78.43	3.09%	95.58	25.63%	21.86%

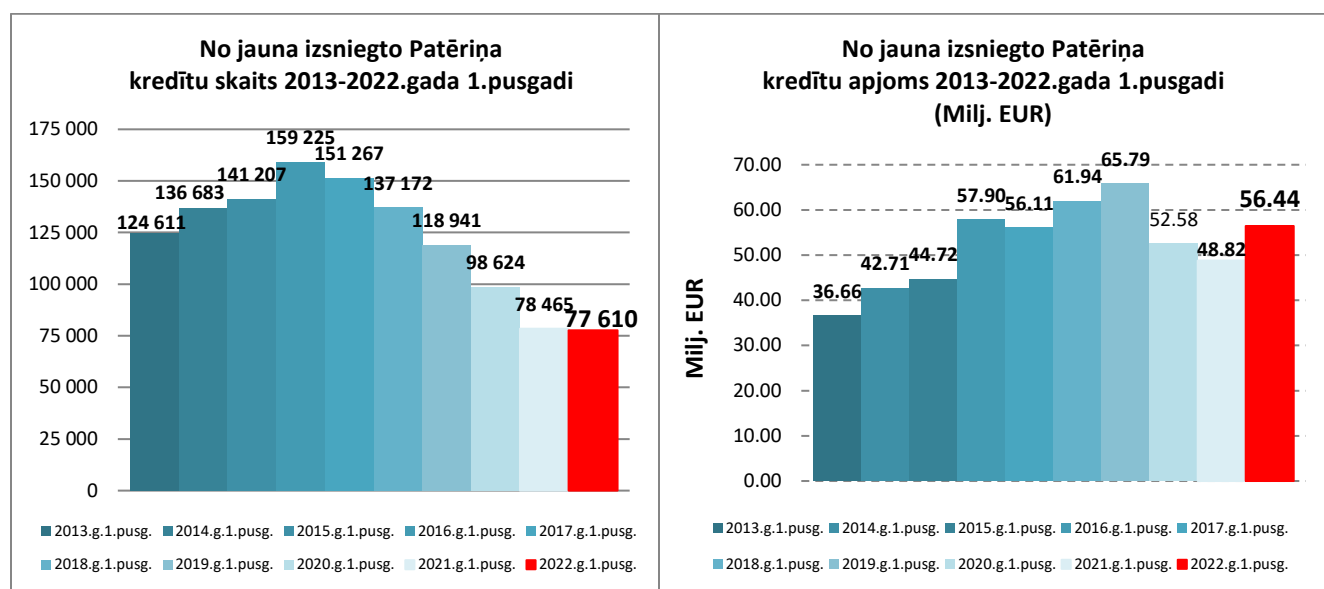

2.4. att. No jauna izsniegto Distances kredītu skaits un apjoms.

2.3.tabula

No jauna izsniegtie Distances kredīti dalījumā pa atmaksas veidiem 2020.-2022.gada 1.pusgadā

Distances kredīti dalījumā pa atmaksas veidiem	2020.gada 1.pusgadā		2021.gada 1.pusgadā		2020.gada 1.pusgadā salīdzinājumā ar 2019.gada 1.pusgadu		2022.gada 1.pusgadā		2022.gada 1.pusgadā salīdzinājumā ar 2021.gada 1.pusgadu	
	summa, EUR	kredītu skaits	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	skaita izmaiņas %	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	skaita izmaiņas %
Bez maksas izsniegtie distances kredīti	2 045 400	7 008	3 701 224	9 023	80.95%	28.75%	2 523 930	5 284	-31.81%	-41.44%
Distances kredīti ar atmaksu 1 maksājumā	96 385	685	69 965	501	-27.41%	-26.86%	14 335	123	-79.51%	-75.45%
Ar aizdevuma atmaksas grafiku un/vai beztermiņa (kreditlīnijas)	93 427 502	187 102	101 583 437	158 857	8.73%	-15.10%	130 806 582	193 238	28.76%	21.41%
Kopā	95 569 287	194 795	105 354 626	168 381	10.24%	-13.56%	133 344 847	198 645	26.56%	17.76%

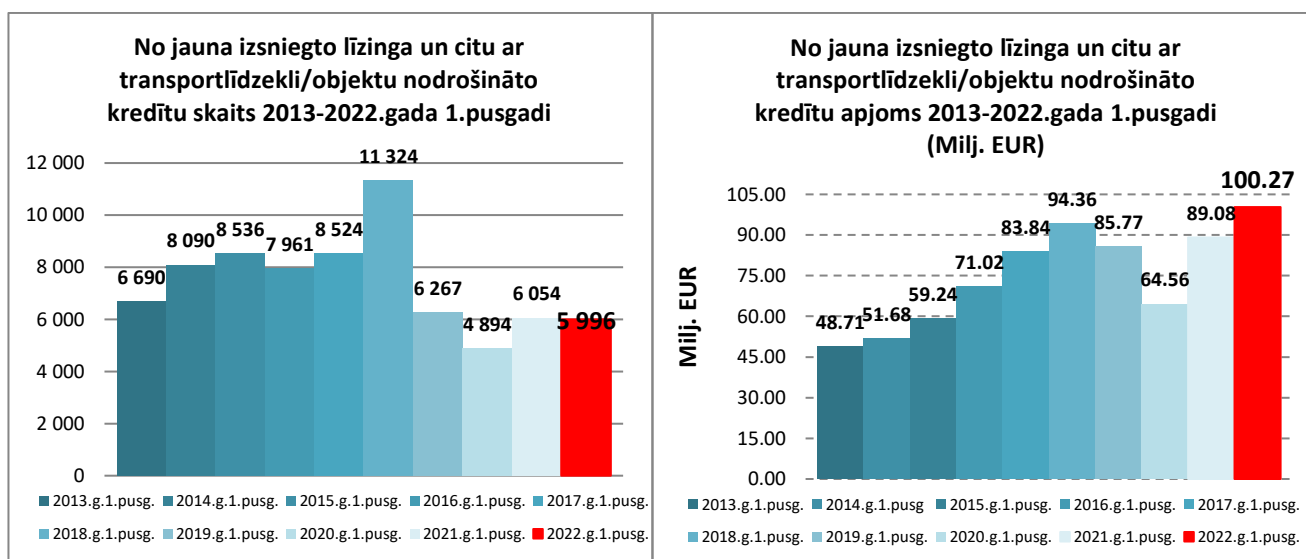

2.5. att. No jauna izsniegto Patēriņa kredītu skaits un apjoms.

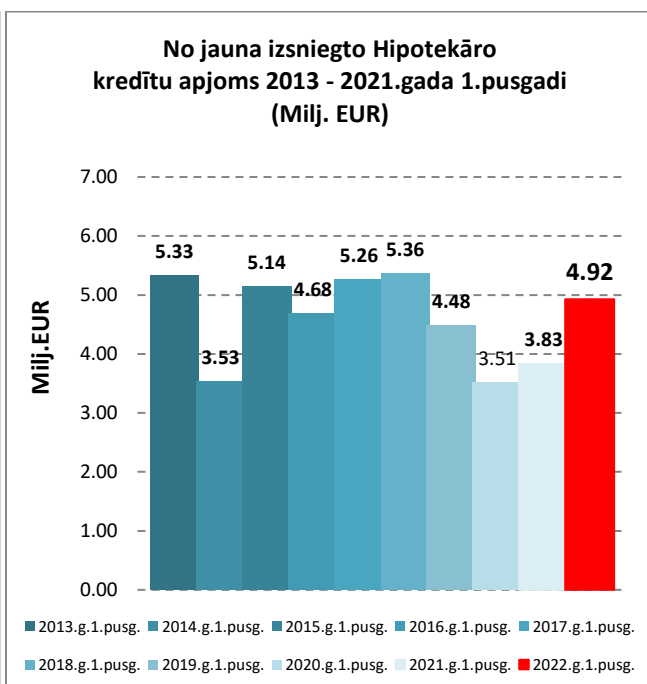
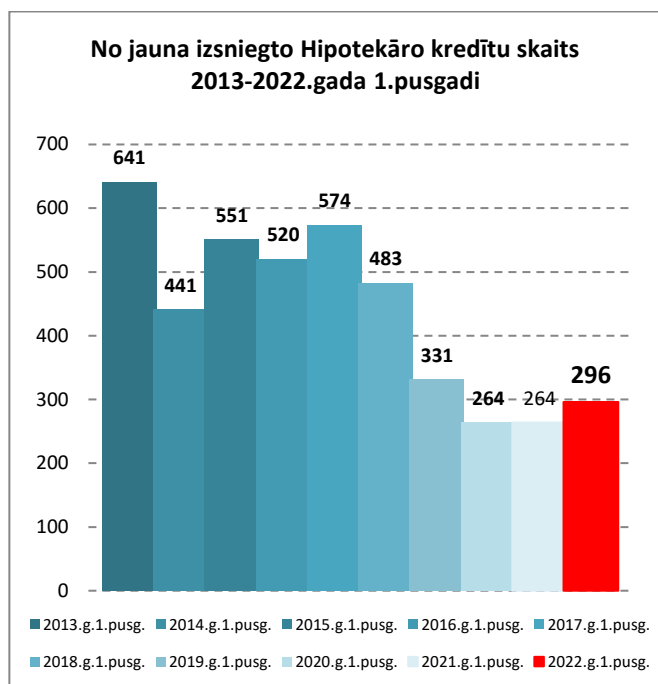
2.4. tabula

No jauna izsniegtie Patēriņa kredīti dalījumā pa atmaksas veidiem 2020.-2022.gada 1.pusgadā

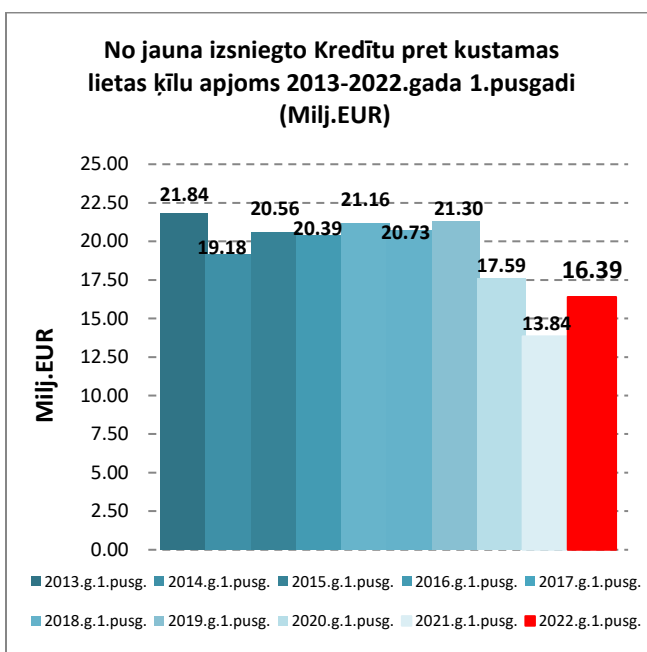
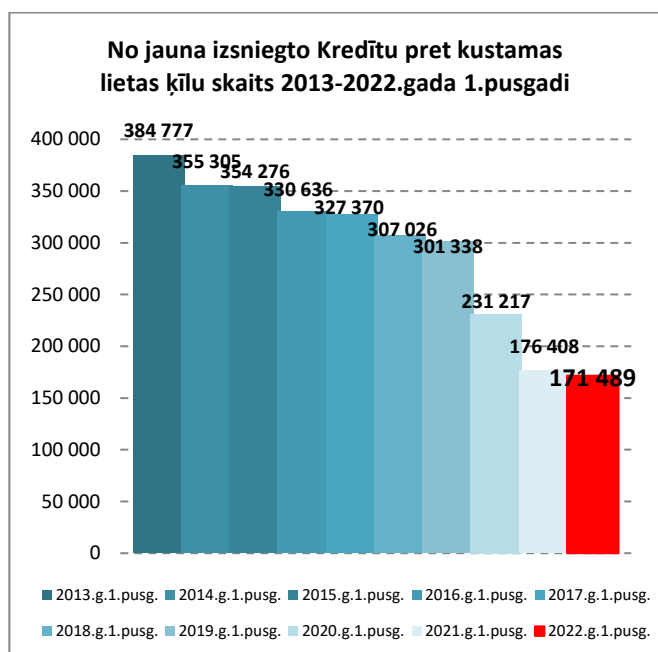
Patēriņa kredīti dalījumā pa atmaksas veidiem	2020.gada 1.pusgadā		2021.gada 1.pusgadā		2020.gada 1.pusgadā salīdzinājumā ar 2019.gada 1.pusgadu		2022.gada 1.pusgadā		2022.gada 1.pusgadā salīdzinājumā ar 2021.gada 1.pusgadu	
	summa, EUR	kredītu skaits	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	skaita izmaiņas %	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	skaita izmaiņas %
Bez maksas izsniegtie patēriņa kredīti	6 168 763	18 633	4 973 540	12 722	-19.38%	-31.72%	5 753 471	13 534	15.68%	6.38%
Patēriņa kredīti ar maksu 1 maksājumā	95 992	1 613	88 905	1 341	-7.38%	-16.86%	129 119	1 847	45.23%	37.73%
Patēriņa kredīti ar aizdevuma atmaksas grafiku	46 310 468	78 378	43 757 252	64 402	-5.51%	-17.83%	50 555 461	62 229	15.54%	-3.37%
Kopā	52 575 222	98 624	48 819 697	78 465	-7.14%	-20.44%	56 438 051	77 610	15.61%	-1.09%

2.6. att. No jauna izsniegto līzinga un citu ar transportlīdzekli / objektu nodrošināto kredītu skaits un apjoms.

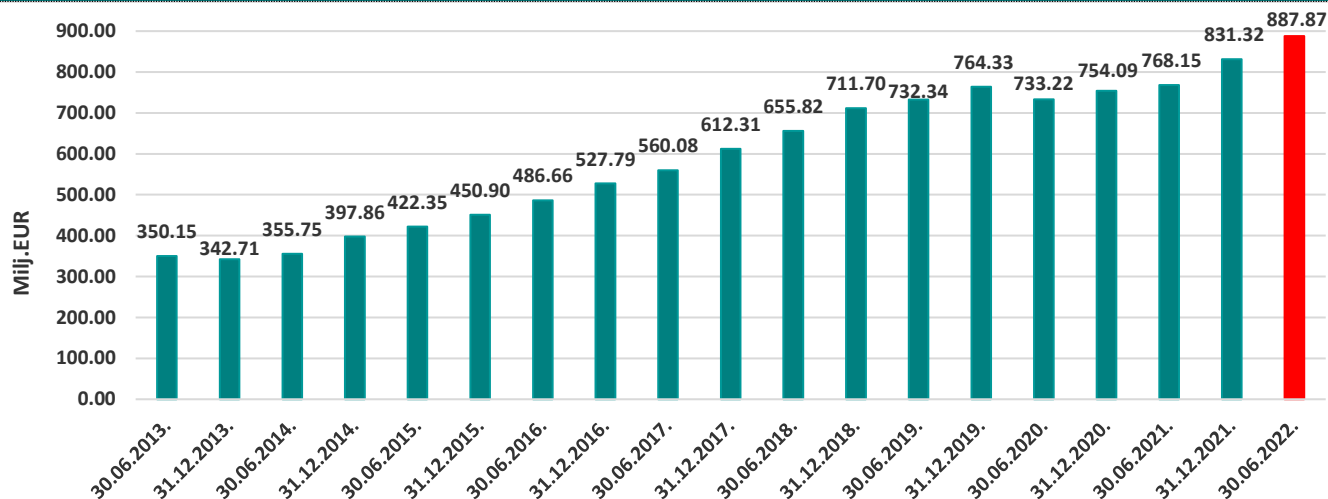

2.7.att. No jauna izsniegto Hipotekāro kredītu skaits un apjoms.

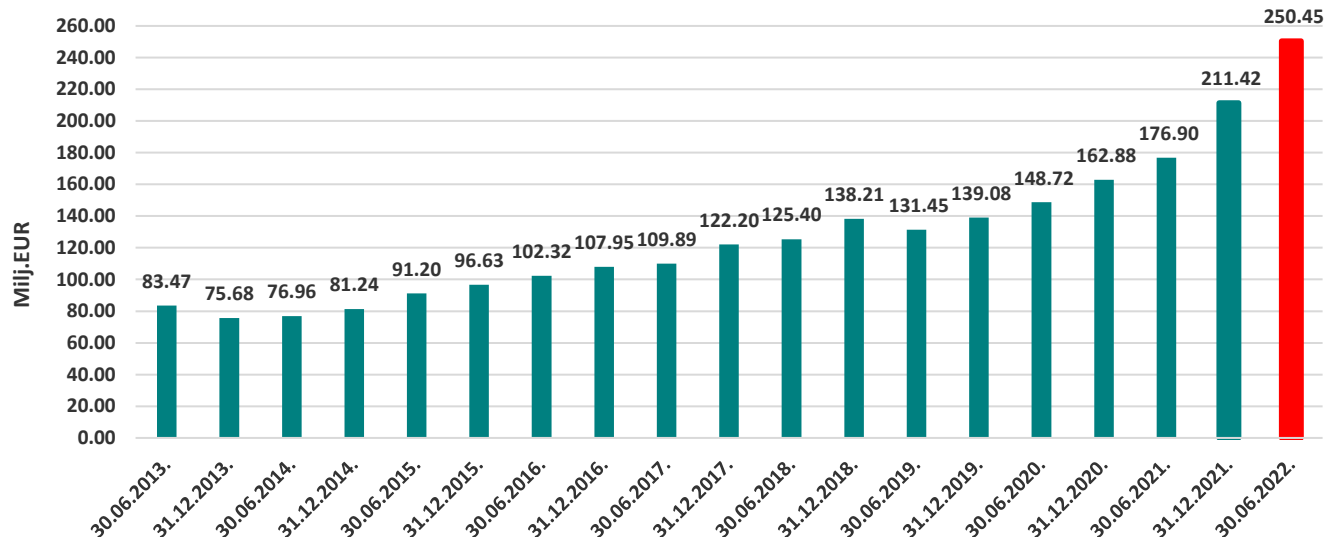

2.8.att. No jauna izsniegto Kredītu pret kustamas lietas ķīlu skaits un apjoms.

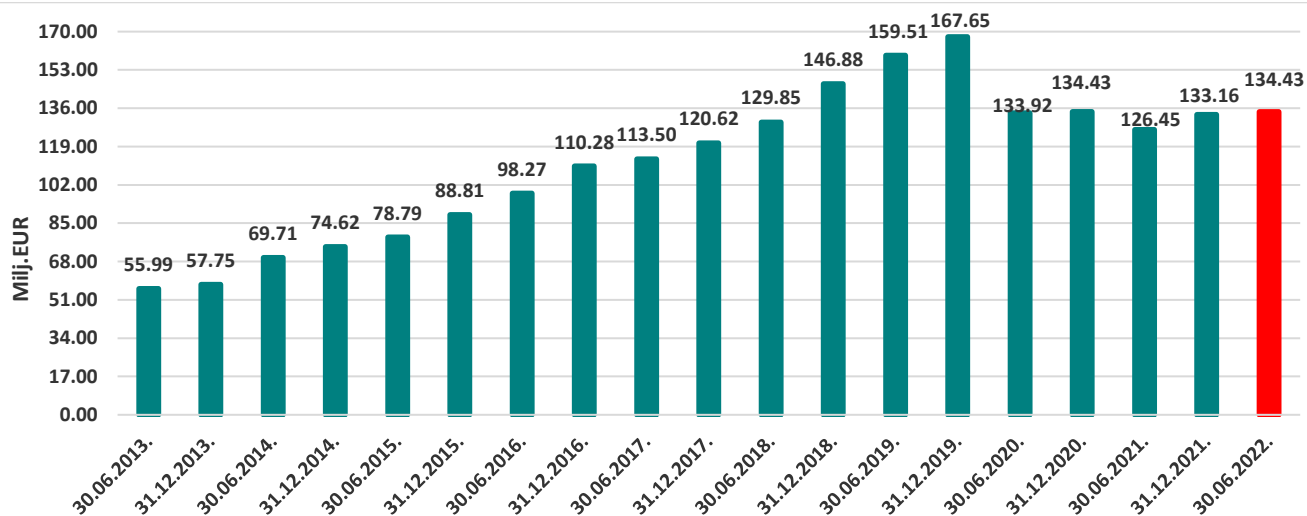
3. Kredītportfelis

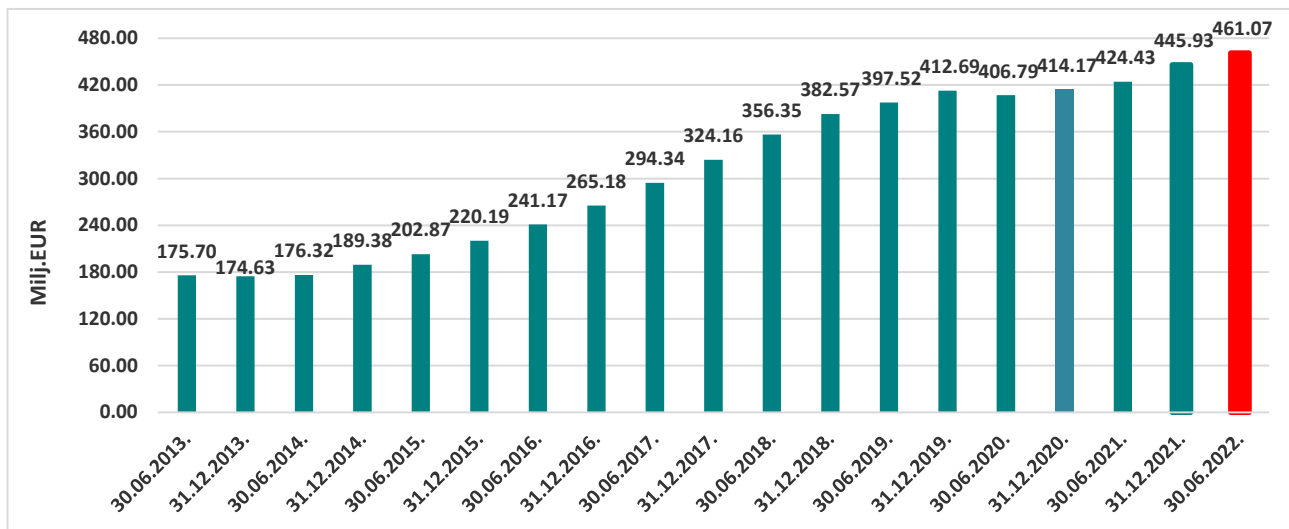
3.1.att. Patērētāju kredītu devēju kopējais kredītportfelis (milj. EUR)

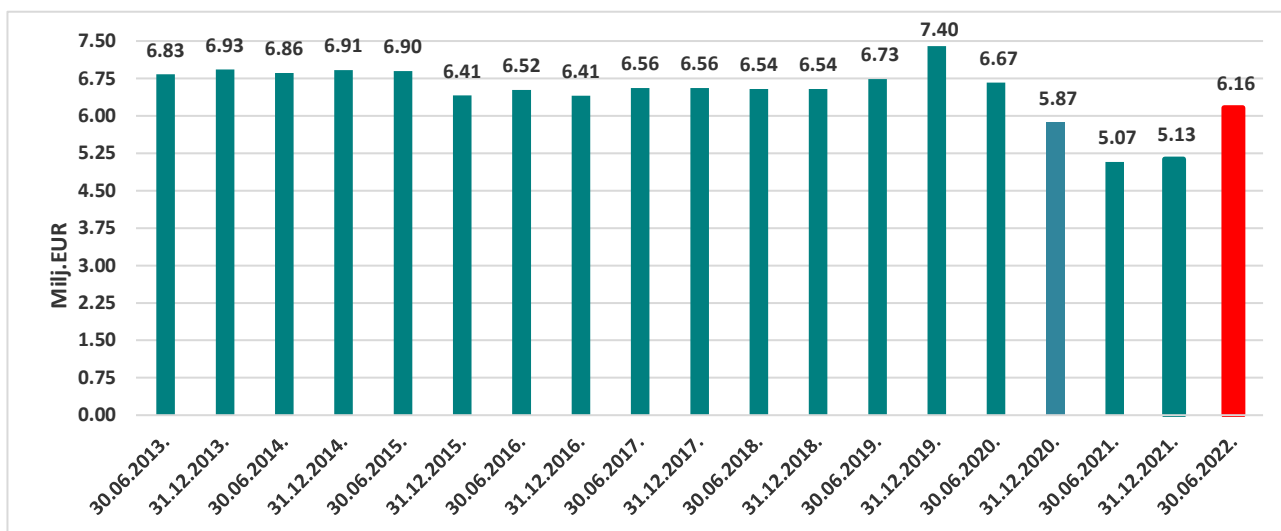
3.2.att. Distances kredītu portfelis (milj. EUR)

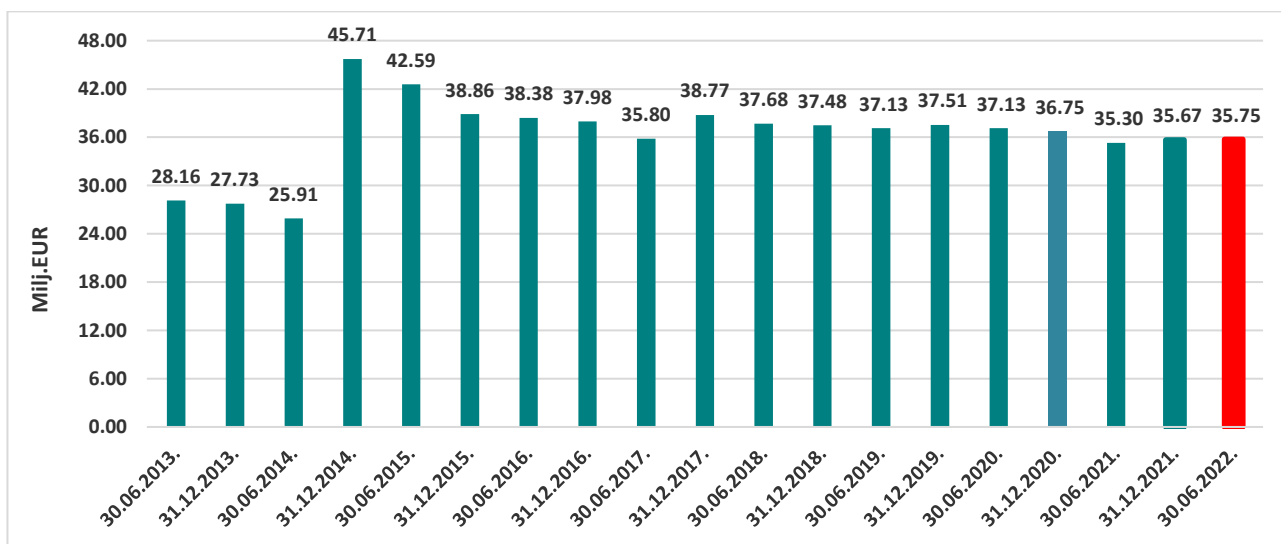
3.3.att. Patēriņa kredītu portfelis (milj. EUR)

3.4.att. Līzinga portfelis (milj. EUR)

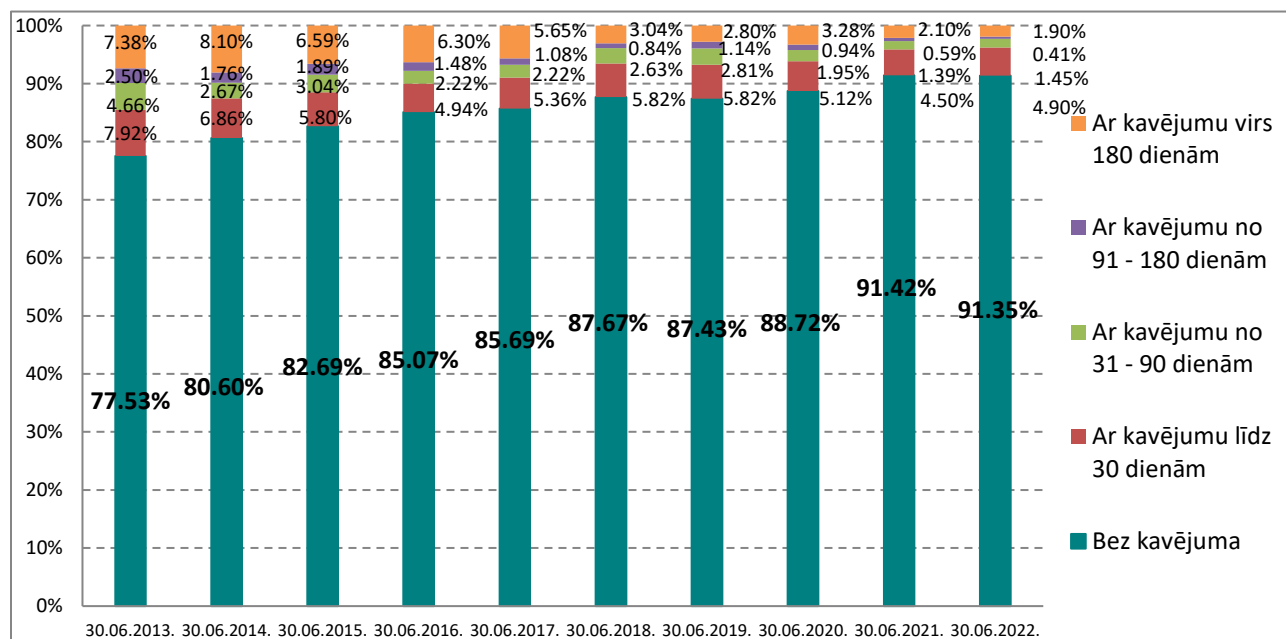

3.5.att. Kredītu pret kustamas lietas ķīlu portfelis (milj. EUR)

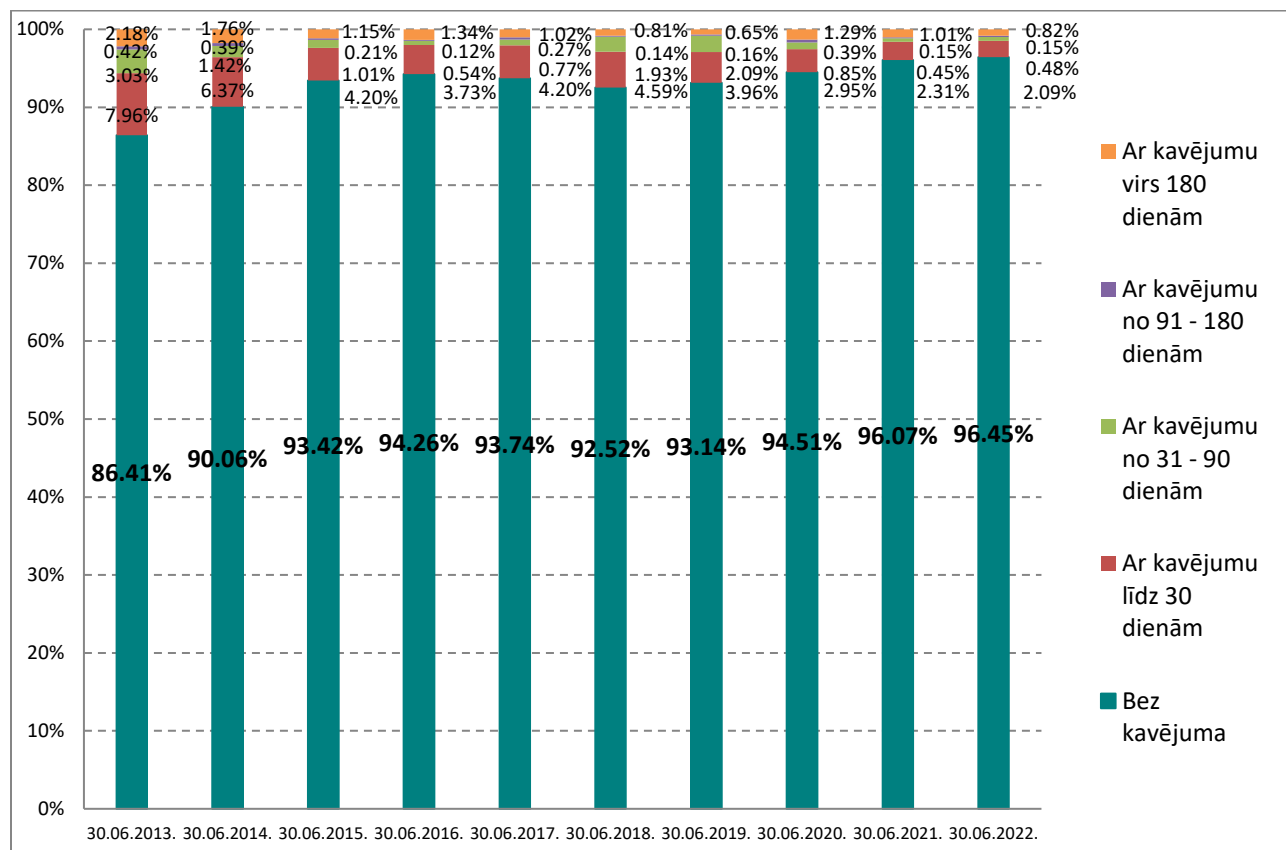

3.6.att. Hipotekāro kredītu portfelis (milj. EUR)

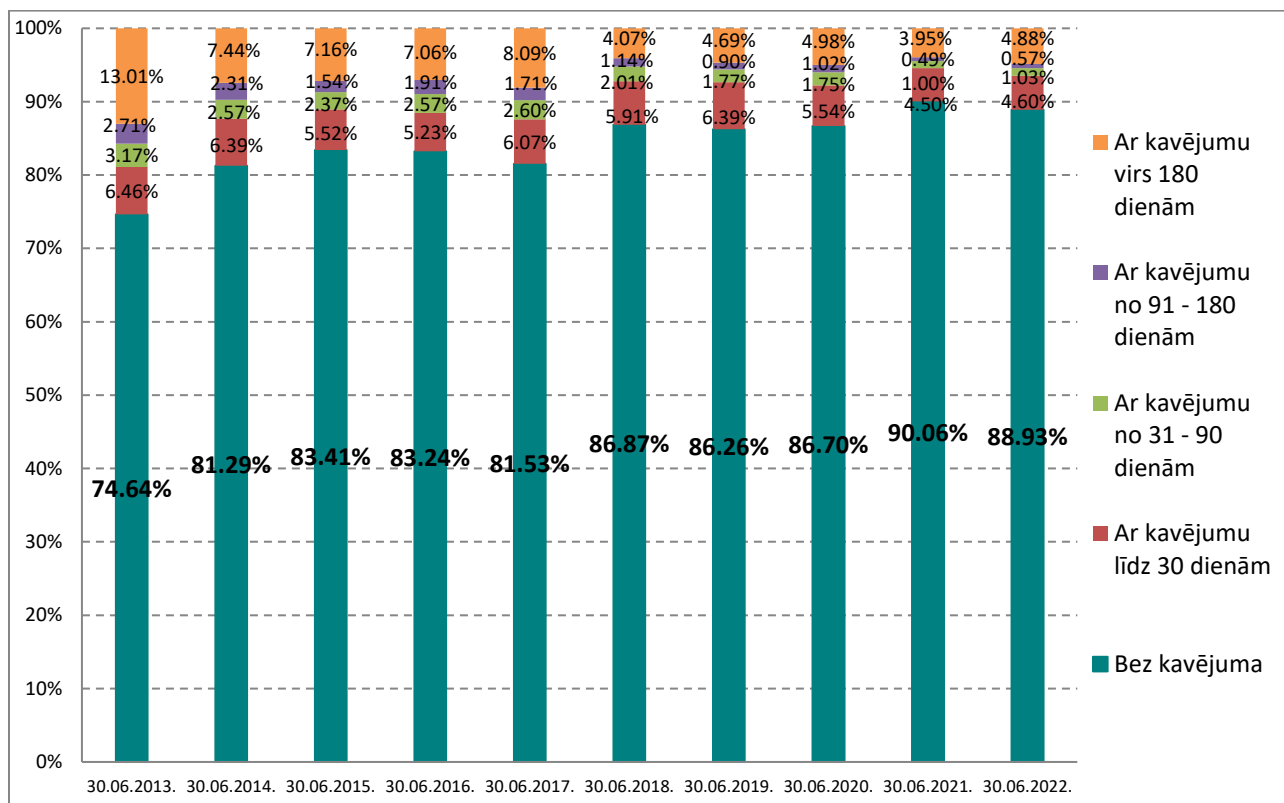
4. Kredītu kvalitāte

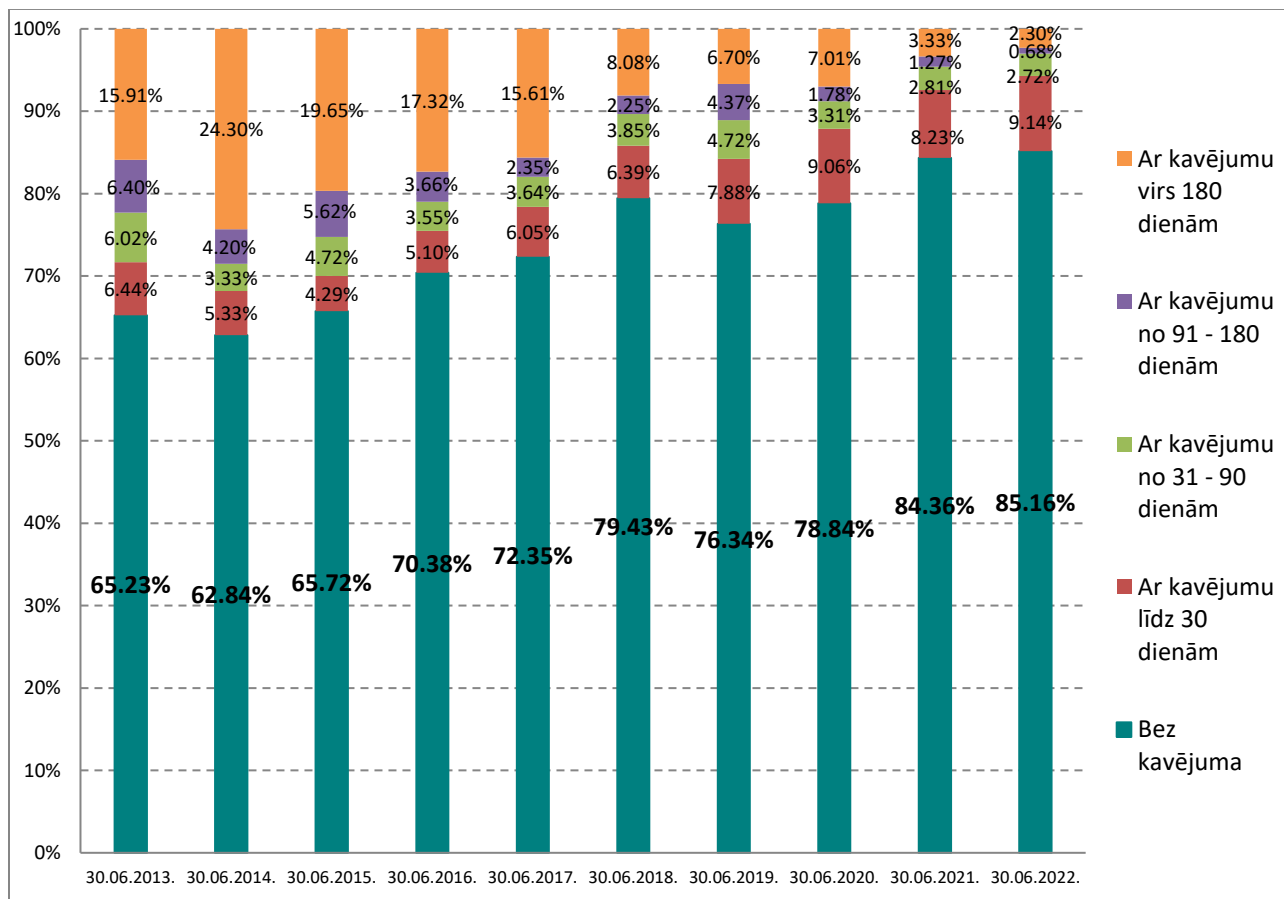
4.1. att. Nekavēto / kavēto kredītu (pēc apjoma) īpatsvars licencēto patērētāju kreditētāju sektorā.

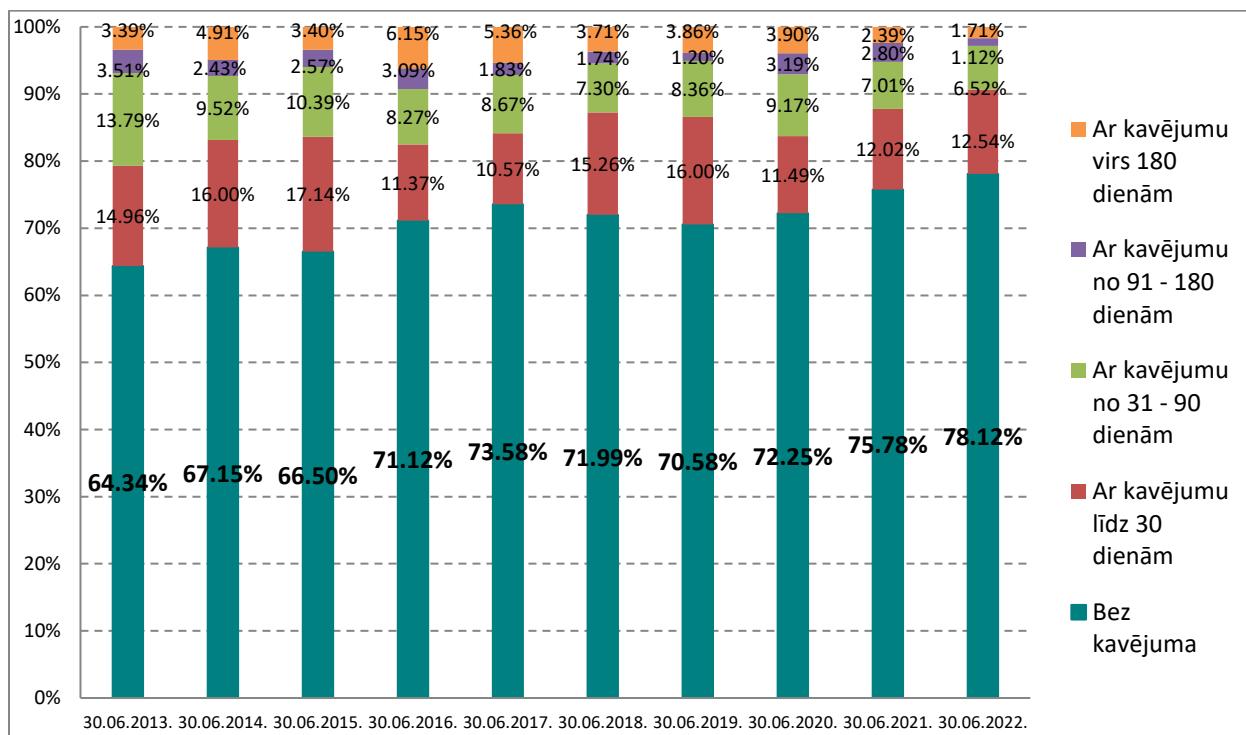
4.2. att. Līzings un citu ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošināto kredītu portfeļa kvalitāte

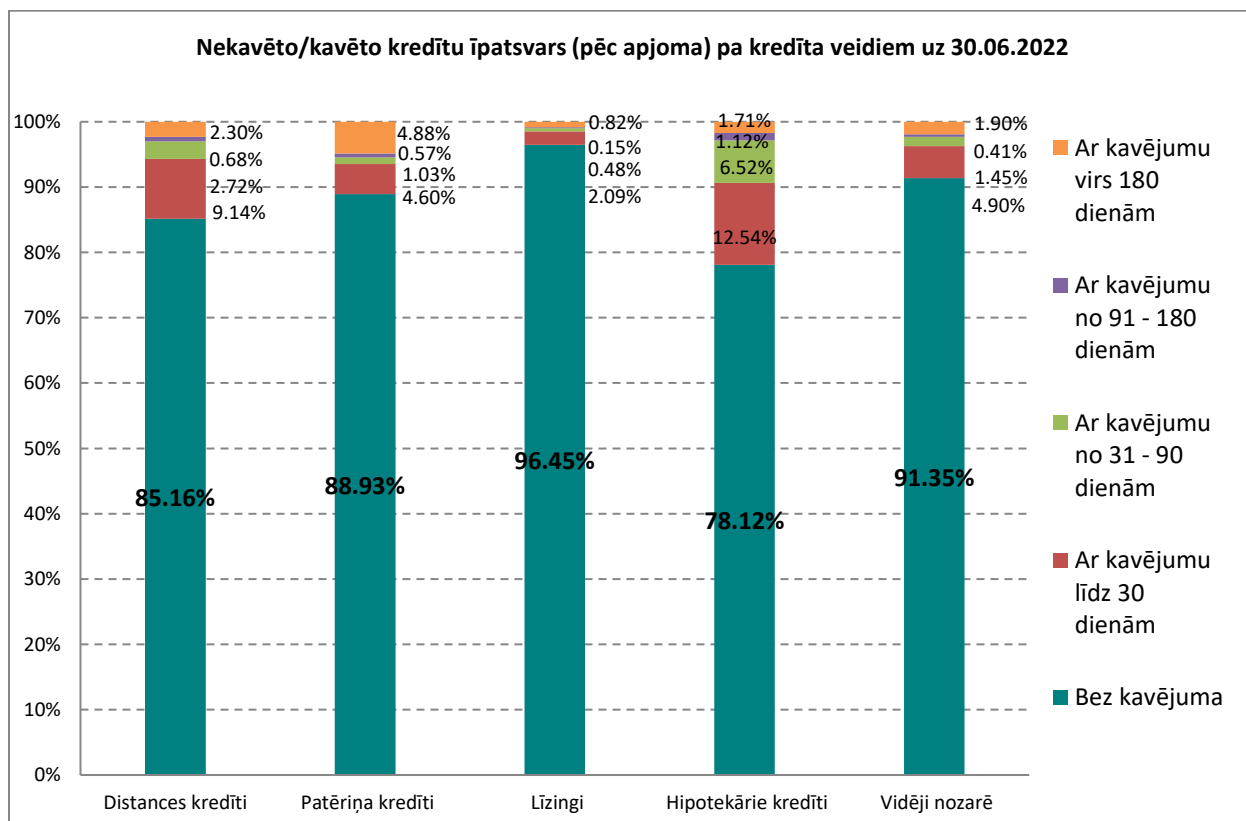
4.3. att. Patēriņa kredītu portfeļa kvalitāte

4.4. att. Distances kredītu portfeļa kvalitāte

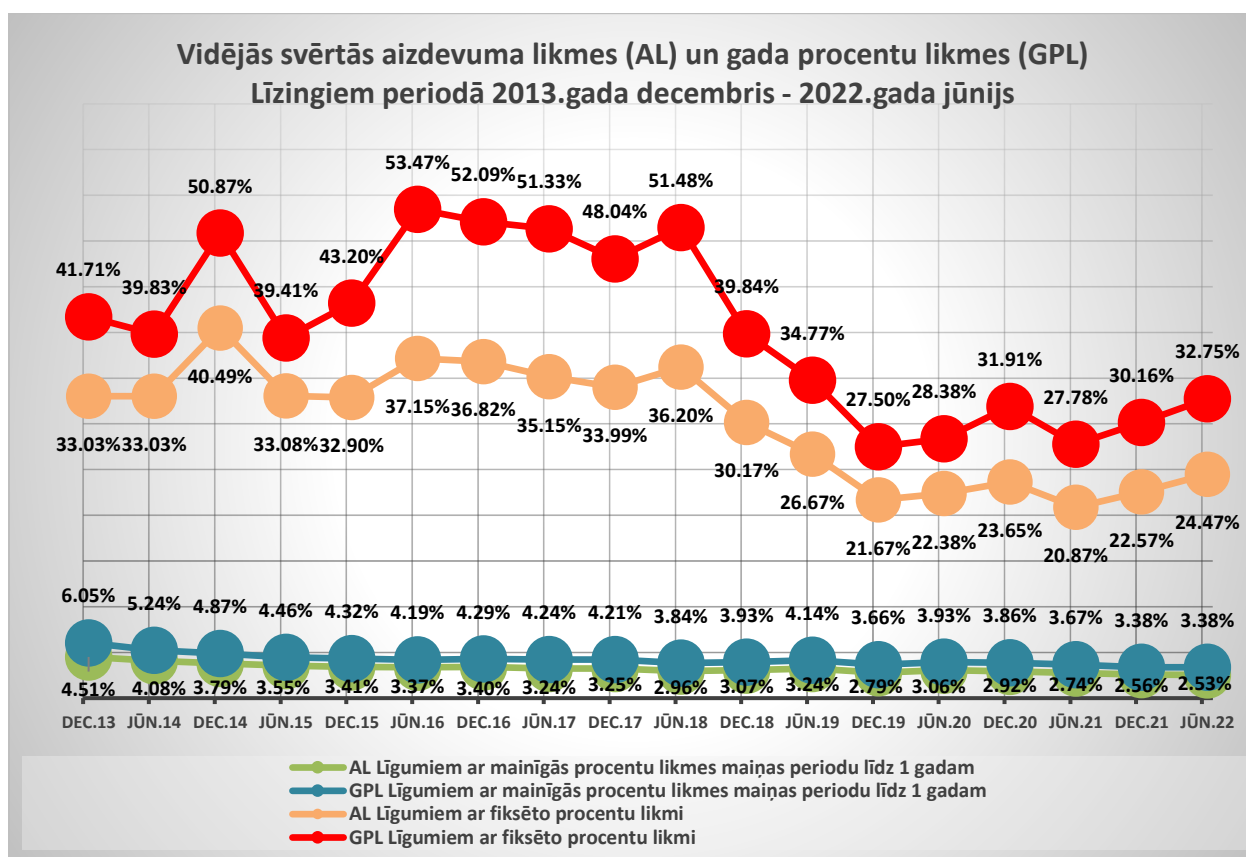

4.5.att. Hipotekāro kredītu portfeļa kvalitāte

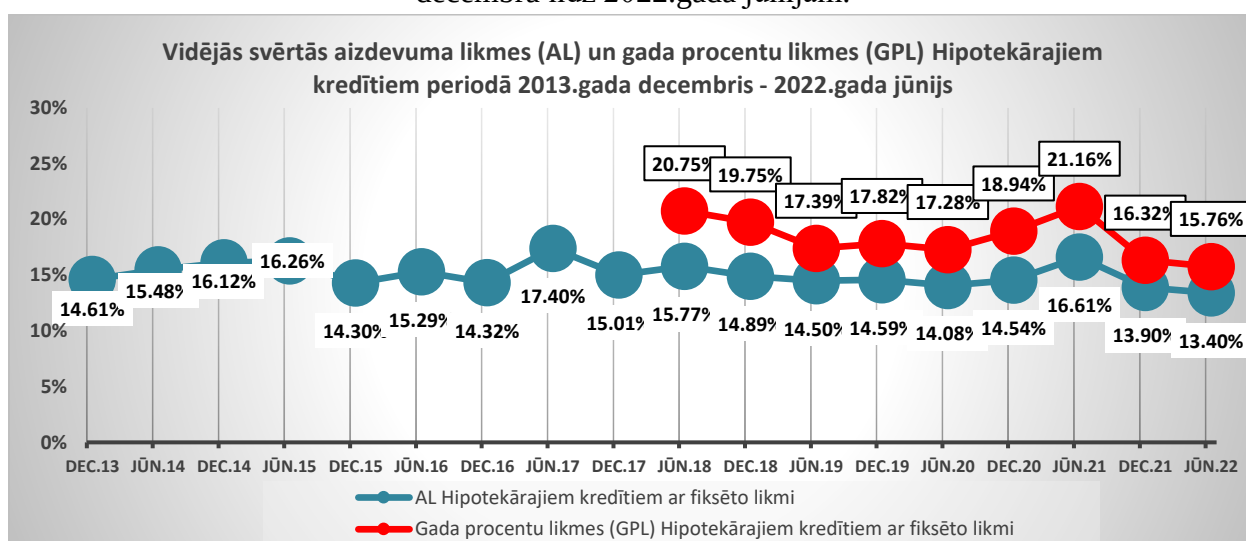

4.6.att. Kredīta portfeļa kvalitāte (pēc apjoma) pa kredīta veidiem uz 30.06.2022.

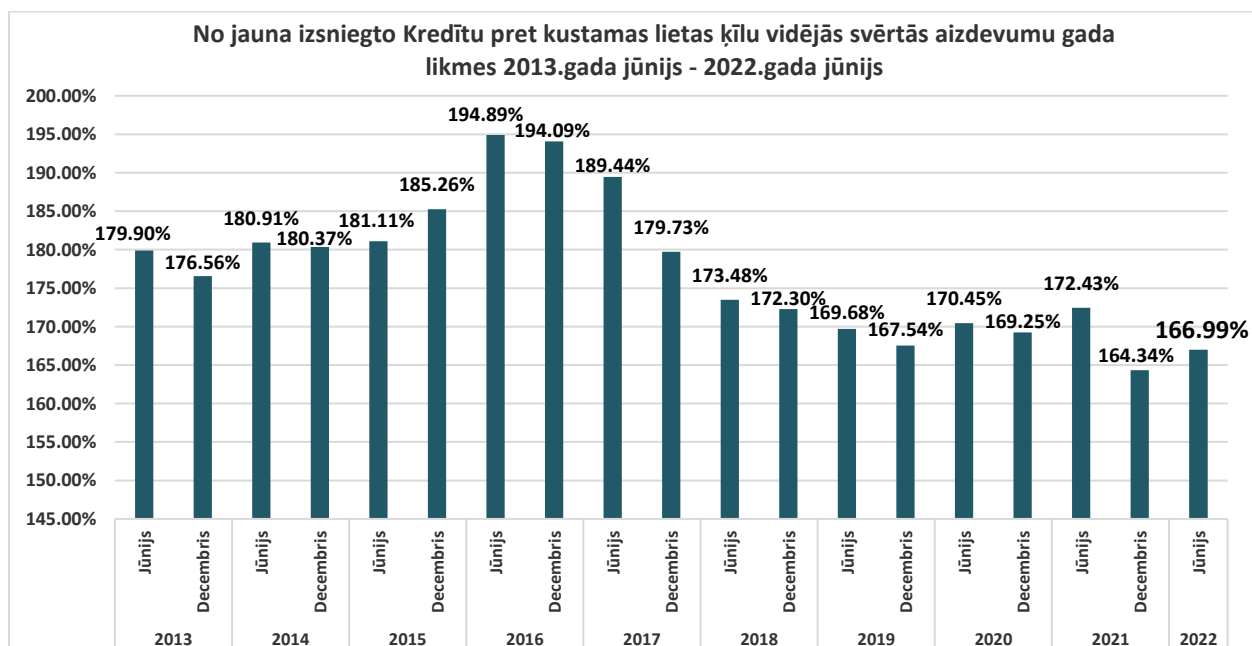
5. Procentu likmes

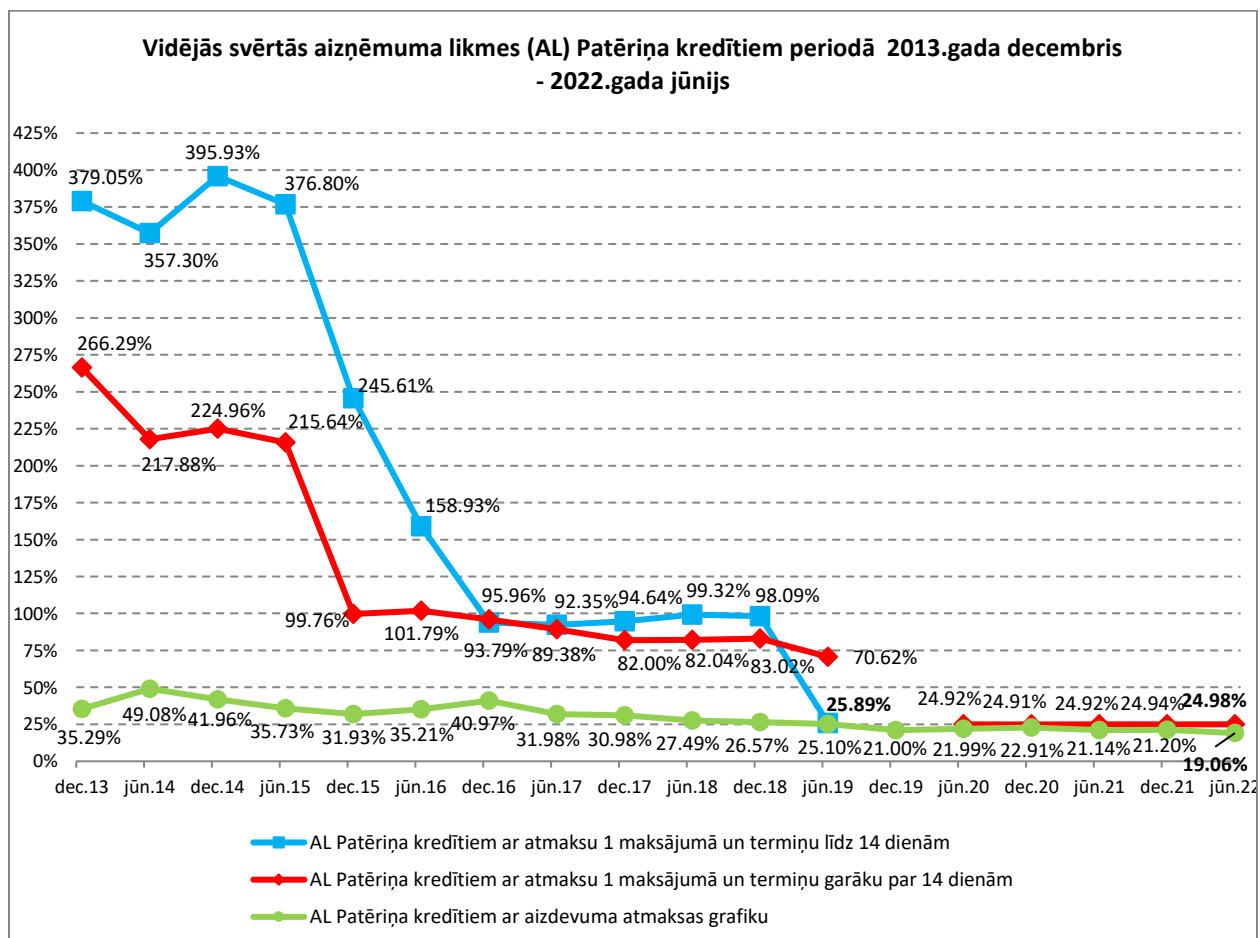
5.1. att. Vidējās svērtās aizņēmuma likmes un GPL no jauna izsniegtajiem Līzings un citu ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošinātajiem kredītiem laika periodā no 2013.gada decembra līdz 2022.gada jūnijam.

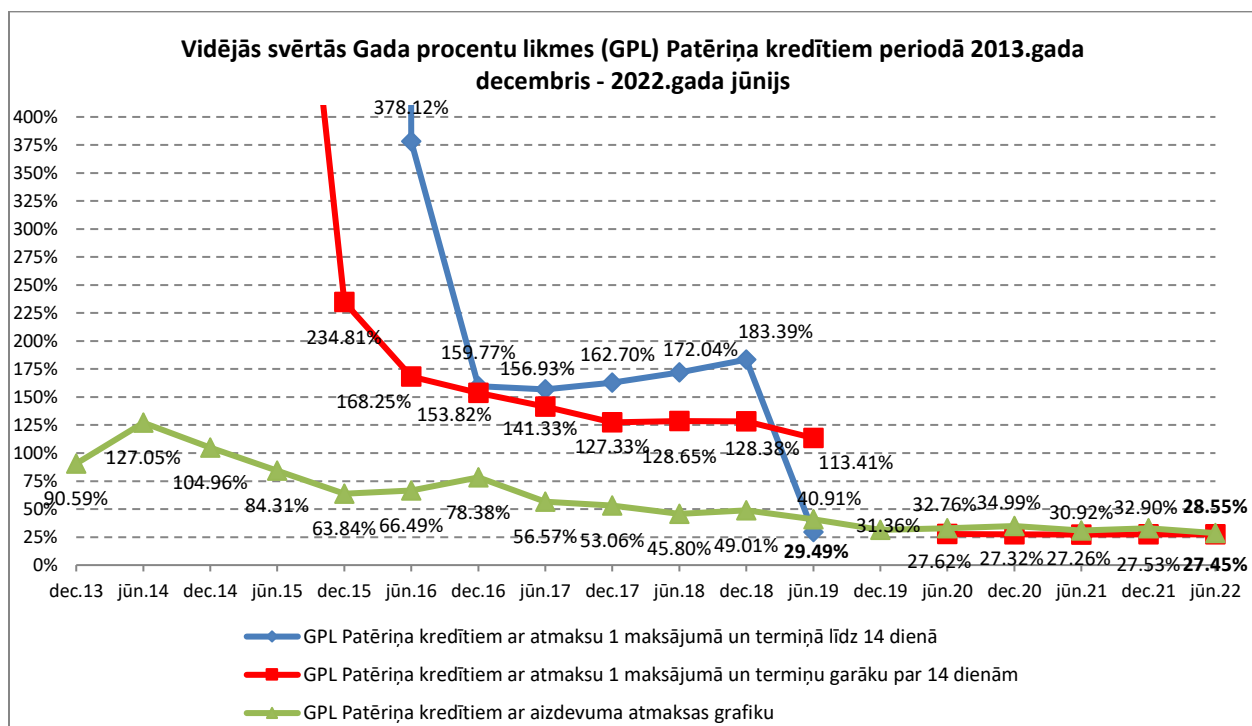
5.2. att. Vidējās svērtās aizņēmuma likmes no jauna izsniegtajiem Hipotekārajiem kredītiem ar fiksēto likmi laika periodā no 2013.gada decembra līdz 2022.gada jūnijam.

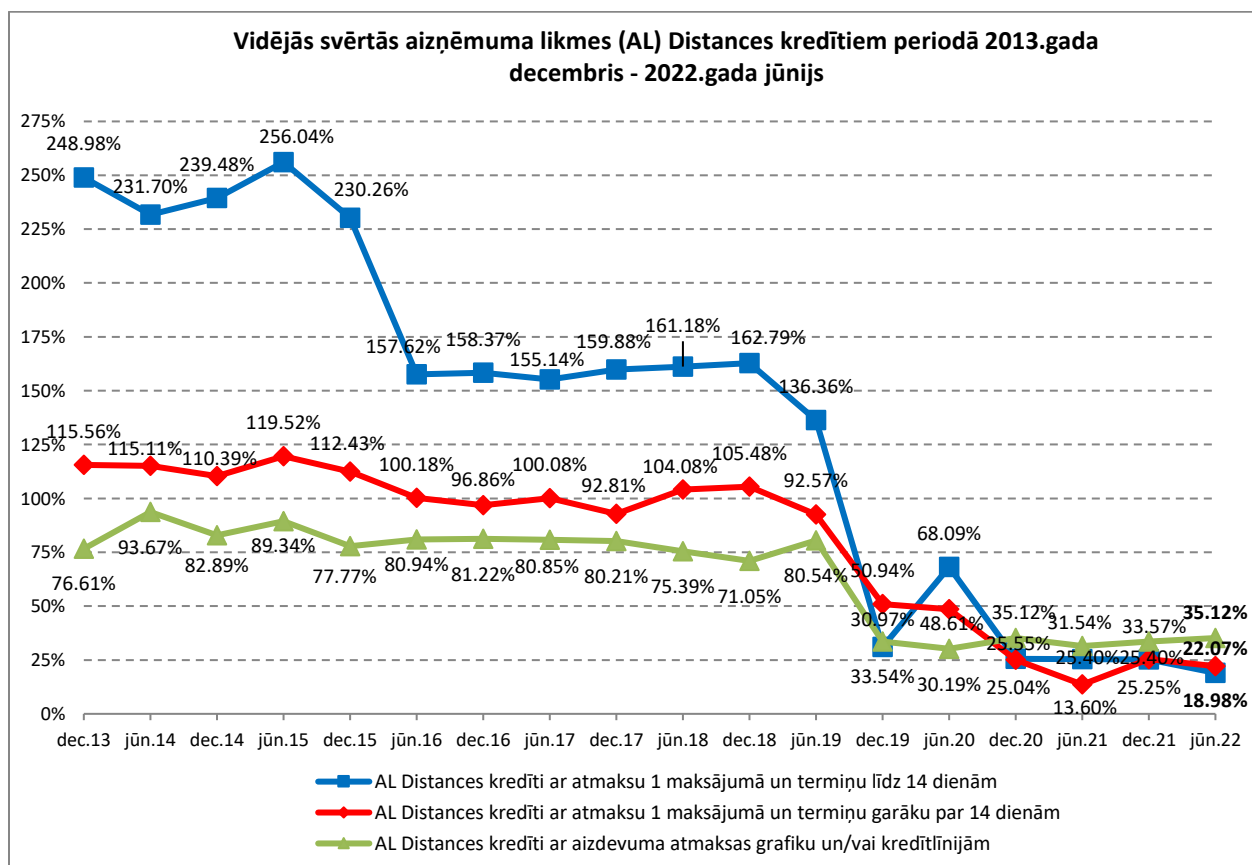
5.3 att. Vidējās svērtās aizņēmuma likmes no jauna izsniegtajiem Kredītiem pret kustamas mantas ķīlu laika periodā no 2013.gada 1.jūnija līdz 2022.gada 30.jūnijam.

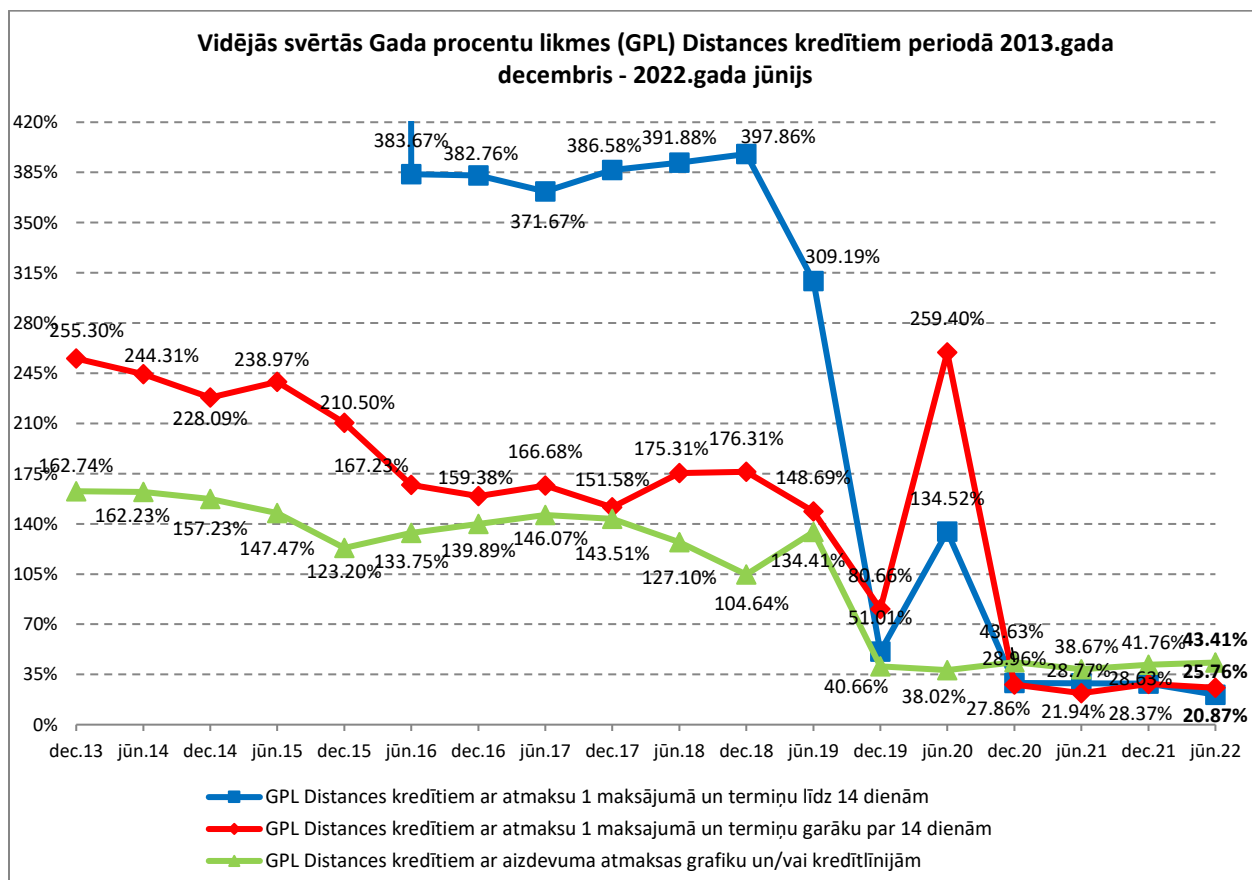
5.4.att. Vidējās svērtās aizņēmuma likmes no jauna izsniegtajiem Patēriņa kredītiem laika periodā no 2013.gada decembra līdz 2022.gada jūnijam.

5.5. Vidēji svērtās GPL no jauna izsniegtajiem Patēriņa kredītiem no 2013.gada decembra – 2021.gada jūnijam.

5.6.att. Vidējās svērtās aizņēmuma likmes no jauna izsniegtajiem Distances kredītiem no 2013.gada decembra – 2022.gada jūnijam.

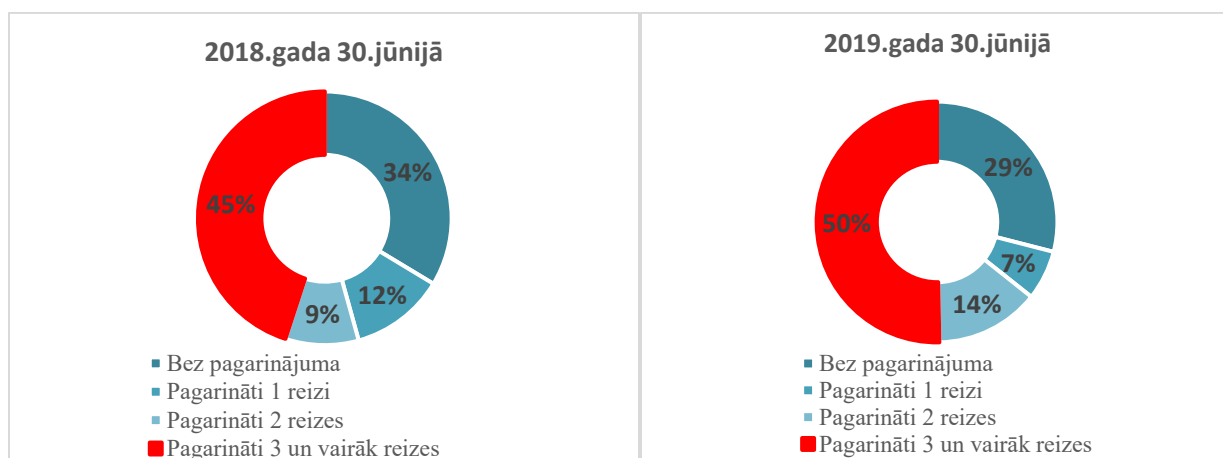
5.7.att. Vidējās svērtās GPL no jauna izsniegtajiem Distances kredītiem no 2013.gada decembra līdz 2022.gada jūnijam.

6. Distances kredītu pagarināšana

6.1.Tabula

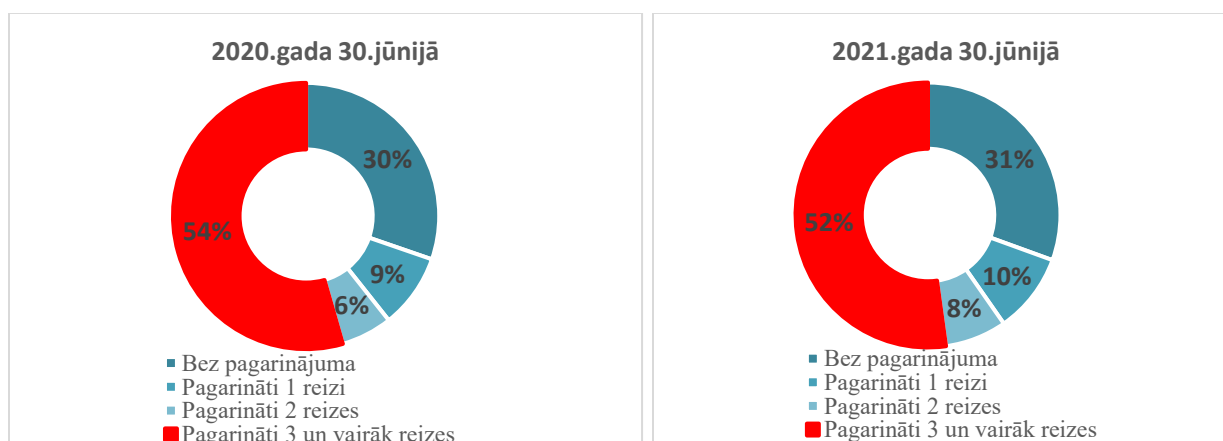
Īstermiņa Distances kredītu, kuri var tikt pagarināti, struktūra pēc pagarinājumu skaita

	30.06.2018		30.06.2019		30.06.2020		30.06.2021		30.06.2022	
Īstermiņa Distances kredīti, kuri var tikt pagarināti kopā	176 254	100.00%	88 388	100.00%	37 822	100.00%	26 737	100.00%	1 739	100.00%
Bez pagarinājuma	59 281	34%	25 629	29%	11 453	30%	8 165	31%	1 307	75%
Pagarināti 1 reizi	21 257	12%	5 905	7%	3 423	9%	2 610	10%	102	6%
Pagarināti 2 reizes	16 448	9%	12 391	14%	2 350	6%	2 012	8%	76	4%
Pagarināti 3 un vairāk reizes	79 268	45%	44 463	50%	20 596	54%	13 950	52%	254	15%

6.1. att. Īstermiņa Distances kredītu procentuālais dalījums pēc pagarinājuma reizēm 2018.g. 30.jūnijā

6.2.att. Īstermiņa Distances kredītu procentuālais dalījums pēc pagarinājuma reizēm 2019.g. 30.jūnijā

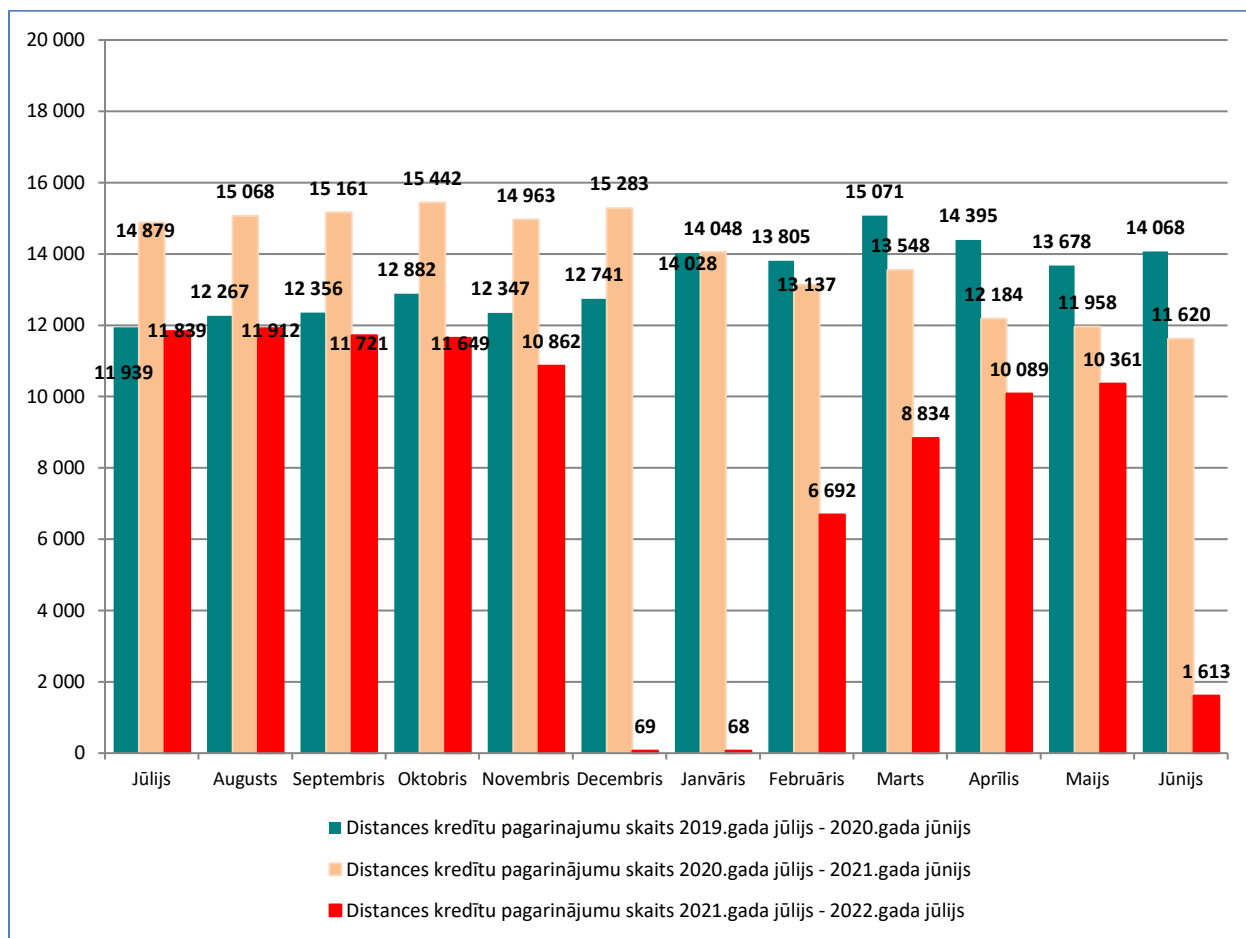

6.3.att. Īstermiņa Distances kredītu procentuālais dalījums pēc pagarinājuma reizēm 2020.g. 30.jūnijā.

6.4.att. Īstermiņa Distances kredītu procentuālais dalījums pēc pagarinājuma reizēm 2021.g.30.jūnijā.

6.5.att. Īstermiņa Distances kredītu procentuālais dalījums pēc pagarinājuma reizēm 2022.g. 30.jūnijā

6.6. att. Īstermiņa Distances kredītu pagarinājumu skaita salīdzinājums 2019.gada jūlijs – 2022.gada jūnijs.

7. Nozares attīstības galvenās tendences 2022.gada 1.pusgadā

1. 2022.gada 1.pusgadā saglabājās iepriekšējos divus gadus vērojamā tendence, kad licencēto patērētāju (nebanku) kredītētāju skaits samazinās. Ja uz 2020.gada 31.decembri valstī spēkā bija 56 speciālās atļaujas (licencēs) patērētāju kredītēšanas pakalpojumu sniegšanai, tad dienu pēc esošā pārskata perioda beigām (no 2022.gada 1.jūlija) spēkā bija palikušas vairs tikai 39 speciālās atļaujas (licences). Tas nozīmē, ka pēdējā pusotra gada laikā tirgu pametuši 30,35% no tirgus dalībniekiem. Īpaši ir jānorāda uz kredītu pret kustamas lietas ķīlu (lombarda) sniedzēju skaitu, kur no 13 kapitālsabiedrībām uz 2020.gada 31.decembri 2022.gada 1.pusgadā bija palikušas vien 4 kapitālsabiedrības, kas ir samazinājums par 69,23%.

2. Lai arī 2022.gads jaunu aizdevumu izsniegšanā iesākās jau iepriekš pieredzētos 43 milj. EUR – 45 milj. EUR apjomos, turpmākajos divos mēnešos (martā – aprīlī) jaunu aizdevumu izsniegšana pietuvinājās iepriekšējo gadu attiecīgo mēnešu maksimumiem 52 milj. EUR – 53 milj., savukārt 2022.gada 1.pusgada pēdējos 2 mēnešos (maijā – jūnijā) tika pārspēti visi iepriekš redzētie rekordi, kredītos patērētājiem izsniedzot attiecīgi 60,04 milj. EUR un 58,33 milj. EUR (2.1.att.).

3. Kopumā licencētie patērētāju (nebanku) tirgus dalībnieki 2022.gada 1.pusgadā ar patērētājiem noslēdza 454,04 tūkst. jaunus darījumus, no jauna izsniedzot kredītus 311,37 milj. EUR apmērā, kas skaitā par 24,46 tūkst. darījumu jeb 5,69% vairāk nekā 2021.gada 1.pusgadā un summā par 51,07 milj. EUR jeb 19,33% vairāk nekā 2021.gada 1.pusgadā (2.2.att., 2.1.tab.). 311,37 milj. EUR ir jauns 1.pusgadu rekords no jauna izsniegto kredītu apjomā patērētāju (nebanku) kredītēšanas sektorā kopš pārskatu sagatavošanas uzsākšanas brīža 2013.gadā.

Jauno darījumu skaita un izsniegto summu apjoma izmaiņas pa kredīta veidiem 2022.gada 1.pusgadā salīdzinājumā ar 2021.gada 1.pusgadu nav vienmērīgas un no 2.1.tab. redzams, ka jauno darījumu skaits ar mīnuss zīmi turpinājies tajos kredīta veidos, kur pakalpojuma sniedzējs un pakalpojuma ņēmējs satiekas klātienē:

- Patēriņa kredītiem jaunu darījumu skaita izmaiņas 2022.gada 1.pusgadā pret 2021.gada 1.pusgadu (-) 1,09%;

- Līzīngiem jaunu darījumu skaita izmaiņas 2022.gada 1.pusgadā pret 2021.gada 1.pusgadu (-) 0,96%;

- Kredītiem pret kustamas lietas ķīlu (jaunu darījumu skaita izmaiņas 2022.gada 1.pusgadā pret 2021.gada 1.pusgadu (-) 2,79%),

kamēr jaunu darījumu skaits būtiski pieaudzis Distances kredītiem ((+) 17,97%) un Hipotekārajiem kredītiem ((+) 12,12%).

Vienlaikus jānorāda, ka jauno izsniegto summu apjoma pieaugums 2022.gada 1.pusgadā salīdzinājumā ar 2021.gada 1.pusgadu vērojams ir pilnīgi visos kredītēšanas veidos (2.1.tab.).

4. Visstraujākās izmaiņas kredītu apjoma pieaugumā 2022.gada 1.pusgadā salīdzinājumā ar 2021.gada 1.pusgadā ir Hipotekārajiem kredītiem ((+) 28,47% kredītu summā) un Distances kredītiem ((+) 26,57% kredītu summā), tomēr arī pārējiem trim kredīta veidiem pieaugums izsniegto summu apjomos ir robežās no 12,56% līdz 18,47% (2.1.tab.). Distances kredītiem un Līzīngiem 2022.gada 1.pusgadā sasniegti jauno kredītu izsniegšanas apjomu rekordi pirmajos pusgados kopš pārskatu sagatavošanas uzsākšanas brīža: attiecīgi 133,34 milj. EUR (2.4.att) un 100,27 milj. EUR (2.6.att)

5. 2022.gada 1.pusgadā, pieaugot jaunu aizdevumu izsniegšanas apjomam, turpināja palielināties patērētāju (nebanku) kredītdevēju kopējam administrētajam kredītportfelim (3.1.att). Kopējais kredītportfeļa apjoms uz 2022.gada 30.jūniju bija 887,87 milj. EUR, kas ir par 56,55 milj. EUR jeb 6,80% vairāk nekā uz 2021.gada 31.decembri, par 119,72 milj. EUR jeb 15,59% vairāk nekā uz pirms gada un ir jauns visu laiku labākais rādītājs. Portfeļa atlikuma pieaugumu nodrošina pilnīgi visu kredītēšanas veidu portfeļu pozitīvā dinamika (3.2.att līdz 3.6.att), bet jo īpaši ir jāizdala Distances kredīti, kuriem portfeļu apjoms pusgada laikā palielinājies par 39,03 milj. EUR jeb 18,46% un gada laikā par 73,55 milj. EUR jeb 41,58%.

6. Ņemot vērā patērētāju (nebanku) kredītu devēju iepriekš minētās aktivitātes jaunu darījumu slēgšanā, patērētāju nebanku kredītu devēju portfelī esošais kredītu kopējais skaits (izņemot Kredītus pret kustamas lietas ķīlu, kuriem portfeļa atlikuma atskaite tiek iesniegta tikai apjomā) uz 2022.gada 30 jūniju bija 431 842 un salīdzinājumā ar 2021.gada 31.decembri tas palielinājies par 21 019 jeb 5,12%.

7. Kopējā kredītportfeļa kvalitāte turpina saglabāties stabila (4.1.att.). Uz pārskata perioda beigām - 2022.gada 30.jūniju kredītu bez kavējuma īpatsvars kopējā portfelī bija 91,35%, kas tikai par 0,07 procentpunktiem sliktāks rādītājs nekā uz 2021.gada 30.jūniju un par 2,63 procentpunktiem labāks rādītājs nekā uz 2020.gada 30.jūniju. Portfeļu kvalitātes rādītāji uz 2022.gada 30.jūniju salīdzinājumā ar 2021.gada 30.jūniju ir uzlabojusies Līzingiem ((+) 0,38 procentpunkti, Distances kredītiem ((+) 0,80 procentpunkti un Hipotekārajiem kredītiem ((+) 2,34 procentpunkti, savukārt pasliktinājusies Patēriņa kredītiem ((-) 1,13%).

Vienlaikus jānorāda, ka, piemēram, Distances kredītos un Patēriņa kredītos portfeļa kvalitātes rādītājus lielie kredītu devēji 2022.gada 1.pusgadā turpināja nodrošināt, cedējot un/vai pārdodot kredītus, kā arī norakstot no bilances kā zaudētus kredītus, kas sastādīja no 7% līdz pat 14% no kopējā viņu Distances kredītu portfeļa apjoma. Līdz ar to – šajos divos kredīta veidos – Distances kredītos un Patēriņa kredītos nav pārliecības, ka portfeļa kvalitātes uzlabojumi saistīti ar kredīta devēju apzinīgumu maksāspējas izvērtēšanā un/vai to klientu apzinīgumu saistību izpildē, jo cedēto (pārdoto) un no bilances norakstīto kredītu apjoms redzams miljonos EUR¹. Skatot kredītportfeļa kvalitātes datus un salīdzinot ar kredītiestādēm, jāņem vērā, ka PTAC nozares monitoringa dēļ apkopo datus arī par īstermiņa kavējumiem, kas lielā daļā kredītiestāžu sniegtajās atskaitēs netiek norādīti.

8. Attiecībā uz aizņēmumu (procentu) likmju izmaiņām, jānorāda, ka tās 2022.gada 1.pusgadā 2 līdz 3 procentpunktu robežās ir pieaugušas visiem kredītu veidiem, izņemot Līzinga līgumiem ar mainīgās procentu likmes maiņas periodu līdz 1 gadam (palikusi nemainīga, 5.1.att) un Hipotekāro kredītu līgumiem ar fiksēto likmi (samazinājusies par 0,56 procentpunktiem, 5.2.att).

9. Pirmšķietami var secināt, ka beidzas īstermiņa Distances kredītu, kuri var tikt pagarināti, periods, jo tādu kredītu patērētāju (nebanku) kredīta devēju portfelī uz 2022.gada 30.jūniju bija palikuši vien 1739 kredīti, kas ir 100 reižu mazāk nekā bija pirms četriem gadiem, kad tādu uz 2018.gada 30.jūniju bija 176 254 (6.1.tab.).

¹ Pārskati par parādu ārpustiesas atgūšanas nozari pieejami šeit: <https://www.ptac.gov.lv/lv/statistika-par-arпустiesas-paradu-atgusanas-sektoru>